

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Nr. 37

Gegužės-May 11, 1959

Cleveland, Ohio

Šaltasis karas greit nesibaigs Ženevoje bus bandoma ieškoti susitarimo su sovietais, tačiau didelės ten pažangos nesitikima

Po šešis mėnesius trukusios intensyvios diplomatinės veiklos, po 12 formalinių notų tarp Rytų ir Vakarų, po gausybės aukštesnio ir žemesnio rango pareigūnų konferencijų ir net vyriausybės šefų susitikimų — Ženevoje prasidėjo Rytų-Vakarų užsienių reikalų ministerių konferencija. Ji turėtų paruošti kelią Chruščiovo senai reikalaujami viršūnių susitikimui, kuris turėtų ieškoti priemonių tarpautinei įtampai sumažinti.

Valst. sekr. Herteris, skrisdamas į Ženevą, sustojo Bonnoje pasitarti su kancleriu Adenaueriu. Vakarų Vokietija, dalyvavusi Paryžiaus konferencijoje, nustatant derybų su sovietais taktiką, Ženevos konferencijon neleidžiama, nors derybos didžiąja dalimi sukis apie Berlyno ir Vokietijos problemas.

Vakarų valstybių užs. reik. ministrai konferencijos išvakarėse išspėjo sovietus, kad bet kokios jų pastangos išspausti vakariečius iš Berlyno galinčios sugriauti Ženevos pasitarimus ir užkirsti kelią viršūnių konferencijai.

Herteris prieš išvykstant į Europą pasakytoje kalboje pabrėžė, kad nesą ko laukti greitos arba lengvos šalčio karo pabaigos. Vakarų valstybių užsienių reikalų ministrai Ženevoje bandysią ieškoti susitarimo su sovietais, tačiau didelės pažangos ten nesitikima.

Balandžio paskutinėmis dienomis Varšuvoje ir Paryžiuje įvyko abiejų blokų užsienių reikalų ministerių konferencijos Ženevos derybų strategijai nustatyti.

Varšuvos pakto konferencijos — kurion pilnateisiu dalyviu nelauktai buvo pakviesta ir komunistinė Ki-

Sovietams reikalavimas, kad Ženevos konferencijoje šalia 4 didžiųjų valstybių lygiomis teisėmis dalyvautų ir Rytų Vokietija, grasina suvėlinti konferencijos atidarymą. Vakarų valstybės atmetė sovietų reikalavimą.

nija, nors ji nėra pakto narė, — komunikatas gana nuosaikus, tačiau kartojas anksčiau skelbtus Chruščiovo reikalavimus:

1) įsteigti laisvąjį Vakarų Berlyno miestą, kurio ryšius su pasauliu garantuotų Jungt. Tautos ir didžiosios valstybės;

2) pasirašyti atskiras taikos sutartis su Rytų Vakarų Vokietijomis. Jei ne — Rusija pasirašys separatinę sutartį su Rytų Vokietija;

3) atskirti Berlyno ir Vokietijos sutarčių problemas nuo Vokietijos suvienijimo ir Europos saugumo klausimų.

Paryžiuje sutarta sovietams pasiūlyti:

1) palaipsniui vienyti Vokietijas, pradedant nuo tiesioginių kontaktų tarp abiejų režimų didinimo, bendrų komisijų sudarymo, iki bus galima prarasti laisvus rinkimus, prižiūrimus jungtinės komisijos;

2) apriboti ginklavimąsi Vid. Europoje ir išdirbti atitinkamą kontrolės sistemą, Rytams ir Vakarams garantuojant nepuolimą;

3) išlaikyti Berlyno status quo, numatant jį suvienyti Vokietijos sostine.

Yra aišku, kad Ženevos derybų baze nebus priimtas nei Rytų, nei Vakarų pasiū-

lymas. Chruščiovas nenori Vokietijų suvienijimo, nenori su Berlynu siesti Europos saugumo klausimų, o Vakarai nesutiks pasirašyti separatinių taikos sutarčių. Derybų sėkmingumas priklausys nuo to, koki bus rasti kompromisai.

Livija Kasparavičiūtė, grojant Alkaičių trio, Grandinėlės koncerte Chicagoje, atlieka šokį.

V. Blyn o nuotrauka.

RUOŠIASI LIETUVOJ ĮVESTI 'GRAŽDANKĄ'

'Europos Lietuvio' specialus pranešimas 'Dirvai'

Iš patikimų šaltinių gautomis žiniomis, Maskvos Poligrafijos Mokslo bei Tyrimų Institutas 1958 m. birželio mėn. parengęs naujo "lietuviško" raidyno projektą. Tas "litovskij alfavit" turįs ligi 1965 m. būti įvestas Lietuvos S.S.R.-je ir pakeisti ligi šiol vartojamąjį lietuviškąjį lotynų raidėmis alfabetą.

Naujojo raidyno pavyzdys 1959 m. vasario 20 d. esąs atsiųstas į Vilnių Lietuvos Mokslo Akademijos žinion.

Projektas paremtas ir "mokslinė bei medicininė" Maskvos Poligrafijos Insti-

tuto argumentacija. Būtent (pažodinė citata): "Mokslininkų tyrimai įrodė, kad dabar vartojamas lotyniškas raidynas nėra tinkamas. Jis neigiamai veikia nervų sistemą ir regėjimą. Ryšium su tuo, besirūpindami pašalinti nervinio išsivėmimo bei skaitytojų regėjimo silpninimo priežastį, tarybiniai ekspertai — gydytojai rekomenduoja pakeisti dabar vartojamą Lietuvos TSR-je alfabetą naujuoju alfabetu".

Šiuo metu Kauno grafikos įmonėje "Dailė" esą vykdomi darbai, susieti su nauju raidynu. Darbams va-

dovaujas dailininkas grafikas Vytautas Bačėnas.

Kiek ši žinia galėtų iš pradžių atrodyti fantastiška ir vargiai įtikima, jos patikimumą remia prieš kelis metus įvykęs faktas. Būtent, 1954 m. gruodžio mėn. 1 d. Taline, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Mokslo Akademijų vadinamojo "mokslinė" sesijoj rusų delegatas, Sov. Sąjungos Istorijos Instituto direktoriaus pavaduotojas L. Gaponienko buvo pareiškęs, kad: Pabaltijo tautų istorija ir kultūra savo gyvybines sultis sėmusios iš Rytų — iš senovės Rusijos. Būtinai iš lietuvių kalbos pašalinti visas vakarietiškas įtakas ir Lietuvai grąžinti rusiškąjį raidyną.

Savo tvirtinimui sustiprinti Gaponienko toliau sako (citata): "Žinoma, kad amerikoniškas imperializmas turi grobuoniškų ketinimų Pabaltijo kraštų atžvilgiu. Jis plačiai vartoja grubaus istorijos klastojimo ginklą, dokumentų "frizavimą" tikslu įrodyti tariamąjį, Pabaltijo priklausymą Vakarams".

Šiandienis okupantas, atrodo, nesirengia įvesti savo "graždanką" Lietuvoje vien policinėmis priemonėmis.

(Nukelta į 8 psl.).

KAIRĖJE: Australijos lietuvių skautų oktetas, vadovaujamas jūrų paskt. A. Gabo, gražiai pasireiškęs IV-ojo Tautinė stovykloje.

Grandinėlės koncertas Chicagoje, įvykęs gegužės 2 d., susilaukė labai gražių įvertinimų. Nuotraukoje Grandinėlės šokėjai Jonkelio šokyje. Iš kairės: J. Gailiūsyte, A. Modestavičius ir J. Kavaliūnaitė.

V. Blyn o nuotrauka.

Svetimos vinys ir automobiliai daro didelę konkurenciją

J. KAZLAUSKAS

Užsienio prekių konkurencija yra didėjanti problema JAV ekonomijai. Pradedant vinimis ir baigiant automobiliais, užsienio gaminiai veržte veržiasi į vidaus rinką ir konkuruoja vietines prekes. Gaminioj nustoja pareikalavimo, darbininkai netenka darbo.

Illinois valstybės statybininkas už belgiškas vinis moka \$1.00 mažiau statinei, negu už vietoje pagamintas. Vinių importas dominuoja daugiau negu trečdali JAV rinkos ir yra 50 kartų didesnis už eksportą.

Arti 80% rankinių laikrodžių, parduotų Amerikoje, yra užsienio gamybos. Trys didžiosios firmos — Bulova, Elgin ir Hamilton — importuoja laikrodžių dalis iš užsienio, nes jos yra pigesnės, negu viduje pagamintos. Waltham bendrovė jau nustojo gaminti laikrodžius, ji tik sustato juos iš importuotų dalių ir parduoda vidaus rinkoje.

Per paskutinius 12 m. vilnionių pirštinių pramonės smuko: vietoje 44 įmonių su 5000 darbininkų 1947 m., šiuo metu tėra likę tik 16 su mažiau, negu 2000 darbininkų. Užsienio konkurencija uždarė įmones ir atleido darbininkus iš šios smulkios pramonės.

Daugiau, negu trečdalis milijono tekstilės darbininkų prarado darbą po II Pas. karo; fabrikai, taip Charlottesville Woolen Mills Virginijoje, išdirbė arti 100 metų, bankrutuoja, neišlaikydami užsienio konkurencijos. Vilnionių medžiagų importas auga, o eksportas vegetuoja, nes kainos yra peraukštos.

Vak. Vokietija su rašomomis mašinėlėmis konkuruoja ne tik pasaulinėje, bet ir JAV rinkoje. Apie 30% Amerikoje naudojamų mašinėlių yra užsienio gamybos, nes jos yra pigesnės. Bendrovė, gaminanti tokias rašines mašinėles Amerikoje, moka vidutiniškai \$2.25 darbininkui už valandą, o V. Vokietijoje esančioje įmonėje darbininkas gauna \$0.60 į valandą. Darbo kainos skirtumas turi lemiamos reikšmės prekės kainai.

Siuvamos mašinos, dviračiai, žaislai, foto ir radijo aparatai, pagaminti V. Vokietijoje, Anglijoje ar Japonijoje, jei kokybė ir kiek žemesni, o kaina tikrai mažesnė, yra pajėgūs nukonkuruoti vietines prekes.

Prieš ketverius metus JAV automobilių eksportas buvo 4 kartus didesnis, negu importas, šiandien yra priešingai — importas yra 4 kartus didesnis už eksportą. Sumažėjęs eksportas sumažino automobilių pramonėje dirbančių skaičių, pakilęs importas sumažino vietinių automobilių pareikalavimą, kuris irgi neigiamai atsiliepė į darbininkų skaičių. Ši kombinacija išstūmė apie 75,000 darbininkų iš automobilių pramonės.

Faktoriai, atsakingi už užsienio prekių plūdimą į JAV vidaus rinką, yra:

1. Aukštas amerikiečio darbininko atlyginimas pakelia gaminio kainą. Nenuostabu, kad jau užsieniniai plieno gaminiai (vamzdžiai, viela) JAV vartotojų yra šiltai priimami, nes pigesni už vietoje pagamintus. Amerikos plieno darbininko vidutinis valandinis atlyginimas yra \$3.03, tuo tarpu V. Vokietijos darbininkas tenkinasi 68 centais, o Japonijos 41 centu per valandą. Maždaug panaši proporcija vyrauja kitose pramonės šakose.

2. V. Europa (įskaitant Angliją) ir Japonija, padedamos Maršalo plano, Amerikos privataus kapitalo ir jų pačių sumanumo bei darbštumo dėka, pasidarė ekonomiškai stiprios ir pajėgios prekių gamyboje. Amerikos pramonės turėtas technikos ir konkurencijos monopolis liko praeityje. Dalis Anglijos bei V. Vokietijos plieno ir Japonijos tekstilės pramonės yra moderniškesnė, negu Amerikos.

3. Kai kurių valstybių (Prancūzijos, Italijos) vyriausybės labai aktyviai remia eksportą. Jei tik privataus kapitalo trūksta eksportui, valstybinis kapitalas ateina į pagalbą.

4. Keletą metų po II Pasaulinio karo Amerikos prekės dominavo ne tik vidaus, bet Vakarų pasaulio rinkose. Ši padėtis buvo kraštutinai optimistiškai įvertinta amerikiečių pramoninkų ir truputį užsnūsta ant laurų, kai tuo tarpu V. Europa ir Japonija ne tik baigė tenkinti prekių pareikalavimą vidaus rinkoje, be jau pamazū kėlė koją į šiaurės Amerikos kontinentą. Šie "svečiai" kasdien daugiau kainuoja amerikiečiams.

Kas daryti?

(Nukelta į 2 psl.)

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344. Išleina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplenas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Tarptautinės padėties vertinimai

Prieš trejetą savaitių teko skaityti paraginimą blaičiau vertinti tarptautinę padėtį. "S. Aštas iš Lawrence, Mass.", Drauge, balandžio 21 d., tvirtino, kad: "Viena iš didžiausių klaidų, kuri paprastai yra padaroma, vertinant tarptautinę padėtį, yra rėmimas anglosaksų žurnalisto ir komentatorių nuomonėmis, pažiūromis bei išvadomis" ir kad:

"Mes turime atsiminti, kad kiekvienas eilinis lietuvis - pabėgėlis daug daugiau žino ir nusimano apie bolševizmą, negu geriausi tos srities ekspertai anglosaksų ministerijose", todėl:

"... kaip tik šiuo metu yra ypatingai svarbu... mokėti įvertinti susidarantią padėtį mūsų - antikomunistų pabėgėlių - akimis".

Taip. Mūsų lietuviai kartais būna nepaprastai geros nuomonės apie save. Net nuostabu, kaip tie amerikiečiai, susipratę atsivežti tiek vokiečių mokslininkų raketoms gaminti, nepastebėjo, kad čia pat turi tiek daug specialistų užsienio politikai tvarkyti!

Tik tas p. "S. Aštas" ne visiškai nuoseklus. Būdamas taip tvirtai įsitikinęs, kad "kiekvienas eilinis lietuvis-pabėgėlis" geriau už visus "anglosaksų ekspertus" nusimano apie tarptautinę padėtį, čia pat sako, kad tie žinovai lietuviai, tarptautinės padėties vertintojai, nuolat daro klaidas; remiasi neišmanėlių anglosaksų komentatorių nuomonėmis... Visgi, pasirodo, keistokis mes esame specialistai; patys išmanydami, kartojam neišmanėlių nuomones...

Čia ir atslenka abejonė, ar blaivaus vertinimo mokytojas pats blaiviai žiūri į dalykus. Jis, aišku, fanatiškai nemėgsta anglosaksų nuomonių. Bet, blaiviai į dalyką pažiūrėjus — argi visi anglosaksai (t. y., anglai, kanadiečiai, australai, amerikiečiai) vienodai vertina padėtį? Kaip tik jų vertinimuose gali rasti didžiausio įvairumo! Tad, jeigu iš mūsų kas katromis jų nuomonėmis remiasi, tai ne koki nors "anglosaksai" nustato katromis remtis, o pasirenkame mes patys, kas mūsų supratimu atrodo teisingiau. Visai kitas klausimas, ar mes blaiviai renkames, kam pritariti, kam ne. Jeigu renkames, kaip p. "S. Aštas" moko, "lietuvių antikomunistų-pabėgėlių akimis", tai pasirinkimas dažniausia ir esti neblaivus, o diktuojamas geidamones, geidimu paremtos nuomonės, "wish-

full thinking". Nes kaip gali to blaiavimo net ir reikauti iš pabėgėlių!

Ką tik karui sustojus, vienas labai žymus anglosaksas — dabartinis Jungtinių Valstybių prezidentas — lankėsi vadinamą "D.P." stovyklose, pasižiūrėti, kaip atrodo tas Jaltos susitarimų produktas. Mes, pabaltiečiai, emėm skustis, kad iš Atlanto Chartos mums nieko gero neišėjo, kad mūsų kraštai vėl svetimų užimt, kad mes neturim kur grįžti... Atsakymas buvo labai realistiškas: "Nejaugi jūs norit, kad dėl jūsų dar būtų tęsiamas karas?"

Kas kaltas, kad mūsų tarpe buvo ir tebėra tiek maža tarptautinės padėties žinovų-specialistų, kurie būtų norėję pasiremti taja nebejotina anglosaksiška nuomone ir padėtį atitinkamai įvertinti?

Tarptautinės padėties vertinimų yra labai įvairių. Stodami į tas "didelio nusimano" varžybas, dažniausia — sąmoningai ar net ir nesąmoningai — kartojame kieno nors jau pasakytas nuomones. Kokios jos bebūtų, kas jas besakytų, gerai žinome, kad iš jų numatyti ateitį sekasi netgi menkliau, negu atspėti būsimą savaitgalio orą. Todėl tos tarptautinės apžvalgos ir ypač jų pabaigose prijungiamos pranašystės taip dažnai ir atrodo lyg pats nuobodžiausias ir pats neraiškiausias pilstymas iš tuščio tuščian.

Blaivaus vertinimo mokytojas ragina žvelgti į tarptautinę padėtį realistiškai ir drąsiai. Būtent: netikėti jokiais "anglosaksų" pažadais pavergtosioms tautoms, netikėti jų atsparumu prieš Maskvą, nelaukti nieko gera iš konferencijų, nes anglosaksai ir visi kiti bolševikų bijo ir iš tos baimės darys viską, kad tik išsilaikytų esama padėtis.

Taip, tai drąsu — pažvelgti į nemalonius dalykus, kaip į realybę. Bet re-

AR YRA ĮMANOMAS KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS SU KRAŠTU?

Šį klausimą vėl iš naujo gyvatį pajudino LF bičiulių Sambūrio valdyba ir I Laisvę redakcija, surengusi gegužės 2 d. Baltų Laisvės namuose, New Yorke, diskusijas, kurias vedė prof. J. Brazaitis.

Diskusijoje buvo pagrindiniai pranešėjai: žurnalistas A. Šalčius ir VLIKo vicepirm. adv. J. Stiklorius, kurie šį klausimą referavo labai skirtingai.

A. Šalčius, labai pritardamas išsivijęs bendradarbiavimui su kraštu, nupasakojo jo paties parodytą tam bendradarbiavimui megzti iniciatyvą. Jis mano, kad Vakarų pasaulio karas su sovietais, per kurį ateitų išsilaisvinimas ir jų pavergtoms tautoms, greitai laiku nenumatomas, todėl reikalinga ieškoti kito kelio, t. y. su jais kultūrinio bendradarbiavimo. Reikia leisti, anot jo, už geležinės uždangos esančioms tautoms pažinti laisvą pasaulį, jo kultūrą, pilną kultūrinio gyvenimo veidą. O per šį susitarimą gali ateiti ir Lietuvai laisvė.

Tam tikslui A. Šalčius siūlo: dalyvauti bendruose literatūros konkursuose, išsivijęs studentams tobulintis Lietuvos universitetuose, pasikeičiant su iš krašto atvykstančiais čia, išsivijęs profesionalams važiuoti ten padėti spręsti krašto problemas, kaip elektros jėgainės statymas ir kt., ruošti abipusę žurnalistų ekskursijas, pasikeisti knygomis ir laikraščiais.

Jis pats tokių pasiūlymų į Lietuvą įvairioms įstaigoms bei oficialiems asmenims yra jau daug padaręs, deja, tėvynė tos jo pastangos buvo pavadintos provokacija. Nežiūrint į tai, jis siūlo dėti visas pastangas, siekiant su kraštu kultūrinio bendradarbiavimo.

alybės mokytojas tuojau pat pranašauja: "Mūsų amžiaus didžiosios problemos bus išspręstos ne prie konferencijų stalo, o atomų ugnyje, nepaisant to, kad vakarų sąjungininkai tokio sprendimo taip bijo. O mums, pavergtiesiems, šis sprendimas yra nors ir baisus, bet vienintelis kelias į laisvę!"

Išsiaiškimas tikrai "baisiai" drąsus. Drąsesnis beveik už žvirblių nutarimą katiną užkapoti! Tik ar realistiškas?

Jeigu vakarai to labiausiai bijo, tai kas gi uždegė atomų ugnį? Maskva? O kam jai to reikia, jeigu vakarai ir taip nuolaidžiauja? Tai argi realu matyti vienintelį kelią įvykyje, kurio gal nebus, o jei ir bus, tai nežinia kas ir kaip jį galės lemti.

O tuo tarpu realybė juk tokia, kad atomų ugnies nėra, bet gyvenimas — net ir nelaisvėje — vyksta. Į jį — ar blaiviai žiūrime?

T. Kastas, Cambridge, Mass.

nio bendradarbiavimo, kitaip sakant, ieškoti naujos politikos, o žurnalistai, būdami visuomenės minčių reiškėjai, jos nuomonės formuotojai, tam ryšiui užmegzti geriausiai galėtų pasitarnauti.

J. Stiklorius pasisakė visai priešingai. Teorijoj jis pritaria, bet praktiškai tokį bendradarbiavimą laiko neįmanomu, nes sovietų santvarka yra grynai totalitarinė, kurioj nėra jokios autonominės įstaigos. Jiems rūpi į jį padaria vakarų pasaulio visuomenę, kad nusiplautų genocido padarytas dėmes, tokiu bendradarbiavimu mes jiems padarytume didelį patarnavimą. Mes turime juos boikotuoti, visai nekalbėti, nes tai būtų tik tėvynės išdavimas, — kalbėjo Stiklorius.

Kultūringam pasauly daromas skirtumas tarp kultūros ir politikos. Bet sovietuose kultūra, mokslas ir viskas yra pajungta ir tiesiogiai tarnauja komunizmui. Vienintelis bendradarbiavimo būdas siuntiniai ir radijo programos, kuriuos jie irgi sunkina įvairiais būdais. Jei mūsų vežimas rieda žemyn, tai dar nereikia, kad mes jį turime dar labiau pastumti, — baigė kalbėtojas. Be to, savo nuomonės pareiškė ir kiti dalyviai: LNT pirm. V. Rastenis, O. Labanauskaitė, J. Pažemėnas, J. Vaitekūnas, L. Sabaliūnas, V. Jonynas, P. Jukus, J. Šlepetys, Bendorius ir k.

V. Rastenis siūlė nedaryti pergiežtų išvadų su kraštu santykiavimu reikalu, nes tai daug pareina nuo to, kas, ką ir kam siūnčia. Taip pat siūlė pasvarstyti apie greitą laiką New Yorke įvyksiančią sovietų parodą, kurioj, be abejo, matysime eksponatų ir iš Lietuvos.

J. Vaitekūnas A. Šalčiaus nuomonę formulavo, jog jis, esant beviltiškai padėčiai, siūlo prisitaikyti. Argi Kurdirka, Basanavičius šitaip klausimą statė, o juk tada jiems prisitaikymo galimybės daug buvo lengvesnės. Kad ir beviltiškai, bet turim kovot, o kovos rezultatai vėliau ateina.

V. Jonynas griežtai pasisakė už bendradarbiavimą, pabrėždamas, kad mes kultūrinis reikalus suplakam su politika ir todėl stovim akligatvyje. Jei sovietai kultūrininką paverė politiniu vergu, tai to ir mes nedarykim. Dauguma mūsų spaudos yra ideologinė, kurios nenori nei sovietai nei mes. Visur sėdi mūsų politiniai rabinai ir dirguoja, o kultūrininkai laikomi už pečiaus, visuomenei nereikalingi. Ir kai jie bando užmegsti ryšius, tai ir neįsėina. Kova bus ilga, komplikuota ir pilna kliuvių, bet turim ją tęsti. Kraštas tokio bendradarbiavimo reikalingas, nes jie silpnėja dvasioje. Mes kultūrinę pažangą darome, o jie ne, tad

kodėl jiems to neparodyti. Man sovietai neegzistuoja, o tik Lietuvoj gyvenantis lietuvis, ištroškęs lietuviškos kultūros. Ne mes, o jie turi to bijoti, — baigė Jonynas.

O. Labanauskaitė pažymėjo, kad šią problemą ne mes, o Maskva išspręs. Okupantas nekirs šakos, ant kurios jis sėdi ir to santykiavimo neduos.

J. Pažemėnas išpėjo, kad, gerai pažįstant sovietų apgaulingą politiką, reikia būti labai atsargiems ir jų bet kokį pasiūlymą 10 kartų apgalvoti, kas už jo slėpi. Jie viską siūnčia, bet nieko nepriima.

P. Jukus atsakė V. Jonynui, jog sovietams nerūpi kultūrininkų talentai, jei nėra komunistas, didžiausias talentas yra tik tautos liekana.

Baigdamas, prof. J. Brazaitis pareiškė, jog nesvarbu, kad mūsų nuomonės skiriasi, bet jos yra lygių patriotų pareikštos ir šis susirinkimas rodo, kad nėra jokio skilimo tarp politikų ir kultūrininkų.

E. Čekienė

Svetimos viny...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pirmiausia, padėtis nėra rimta daugeliui pramonės šakų šiandien, — importuojamos prekės dar tesudaro tik 5% visų Amerikos pagamintų prekių, bet, remiantis praeitų 5 metų rezultatais, ateitis žada beveik tikrą augimą.

Pramonės atstovas pasakyto: daugiau automatinų mašinų, mažiau darbininkų arba dalį įmonių perkelti į užjūrį, kur pigesnė darbo jėga, kas automatiškai numuštų prekių kainą.

Unijos pareigūnas pasiūlytų didžiosioms bendrovėms sumažinti pelno apimtį ir duoti daugiau perkamosios galios atlyginimų formoje dirbantiems. Kas pakeltų prekių paklausą.

Abu pasiūlymai kvepia kraštutiniu. Trečiasis yra daugiau ar mažiau jų vidurys — geresnė bei patrauklesnė prekė, kuri galima pasiūlyti rinkai, jei gamintojai daugiau patobulinimų ir išradimų naudotų šiandien, vietoje taupę ateitį. Geresnė gaminių kokybė, lydim stiprios pardavimo akcijos ir neišskeltos kainos, pajėgs konkuruoti užsienio prekes.

N A U J A S PATARNAVIMAS JUMS

Kadangi daugelis žmonių užmiršta atnaujinti savo leidimus automobiliams vairuoti, o, laiku neatnaujinus leidimą, gali prireikti iš naujo laikyti egzaminus, todėl mūsų draudimo agentūra maloniai patarnaus jums, mėnesį prieš leidimui pasibaigiant primindama jums, kad laikas atnaujinti leidimą.

Visa kas reikalinga: užpildykite žemiau pridėdamą kuponą ir pasiųskite:

PAULINA MOZURAITIS-BENNET Insurance Agent 13706 Benwood Ave. Cleveland 5, Ohio

Kuponas: Pavardė

Adresas

Telefonas

Kada baigiasi leidimas

DĖL RASEINIŲ PAŠTO ŽENKLŲ

Dirvos Nr. 34, balandžio mėn. 30 d., atkarpoje buvo įdėta ištrauka iš naujai išleisto p. K. Žuko prisiminimų knygos "Žvilgsnis į praeitį". Prisiminimuose tarp kitko pasakojama ir apie Raseiniuose išleisto osius pašto ženklus. Filatelistai (ir ne filatelistai) dėkingi p. K. Žukui už tuos prisiminimus, nes jie įneša daug šviesos į Lietuvos pašto ženklų istoriją. Daug šviesos, bet kartu ir... daug neaiškumų.

Pirma: p. K. Žukas rašo, kad Raseinių pašto ženklai buvo išleisti 1918 m. lapkričio mėn. pradžioje. Tuo tarpu tarptautinis vokiečių Michelio pašto ženklų katalogas (ir Baltijos pašto ženklų katalogas, išleistas Vokietijoje 1948 m.) nurodo, kad Raseinių pašto ženklai buvo išleisti 1919 m. sausio mėn. 19 d. Dabar nežinia, kieno pusėje teisybė. Norėtųsi tikėti p. K. Žukui, nes jis juk buvo to komiteto sudėtyje, kurio rūpesčiu ir pašto ženklai buvo atspausdinti, žinoma, jei jis datojė neklysta.

Antra: p. K. Žukas teigia, kad buvo išleisti du pašto ženklai — 3 ir 7 kapeikų vertės. Tuo tarpu gi minėti katalogai paduoda, kad tebuvo išleistas tik vienas pašto ženklas — 15 kapeikų vertės. Išėty, kad galėjo būti atspausdinti trys pašto ženklai — 3, 7 ir 15 kapeikų vertės. Yra tik vienas. Kur dingo kiti du? Arba, gal tie 3 ir 7 kapeikų pašto ženklai ir buvo atspausdinti, bet nepaleisti į apyvartą ir vėliau sunaikinti?

Trečia: p. K. Žukas sako, kad ženkluose buvęs įrašas: "Raseinių pašta 3 (ar 7) kapeikos". Iš tikrųjų gi įrašas taip skamba: "15 k. Raseinių Apskričio Pašto ženklas 15 k." Kas norėtų pamatyti šio ženklą nuotrauką, tegul atsiverčia "Lietuvių Dienų" 1957 m. sausio numerio 24 pusl., ten ras.

Būtų labai pageidautina, kad p. K. Žukas spaudoje atsilieptų ir savo prisiminimuose paduotus žinias patikslintų. Tada būtų galima ir kataloguose paduotus davinius ištaisyti.

Ant. Bernotas, Waterbury

GERĄ DARBĄ ATLIKOT

Iš nuotraukų ir aprašymų, o taip pat iš kai kurių chigiečių jau girdėjau, kad jūs rengtas jaunųjų dainininkų konkursinis koncertas buvo reto įdomumo.

Sveikinu, kad gerą darbą atlikot ir jaunuosius išvedėt į platesnę lietuvišką sceną. Manau, kad jie visad jums bus dėkingi.

Taip pat džiaugiuos, kad ir kitais metais panašų konkursą, tik dar platesnės apimtys, vėl ruošite.

K. Banelis, Chicago

Valerija Butkienė, iš Great Neck, rašo:

"Nauja Dirva patinka. Daug įdomesnė pasidarė, turtingesnė visokiais aprašymais.

Malonu pasižiūrėti ir į paveikslus, ypač iš lietuvių gyvenimo. Tai pajauirina žinias ir malonumas akiai. Iš paveikslų taip pat susidaro vaizdą apie mūsų kolonijų gyvenimą, kurios mus lyg dar daugiau suartina".

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitą mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 WEST 14th STREET NEW YORK 11, N. Y. Tel.: CHelsea 3-2583

Licensed by USSR MOSŲ SKYRIAI

Atdara kasdien nuo 9-6; Sekmadieniais nuo 9-4.

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MAarket 2-2877

132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CHapel 4-4724

900 Literary Road CLEVELAND 13, OHIO Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street BOSTON 27, MASS. Tel. ANdrew 8-5040

11339 Jos. Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, PA. Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

Atsiminkite, kad mes esame specialistai visa kame, kas liečia siuntinių persiuntimą.

Kredencijų šešelyje (3)

Naivūs buvome, bet ir dabar dar esame...

Kas gali mums geriau padėti, jei ne Roma? Esame maži, prisiglaudę svetimos valstybės, mūsų veikimo galimybės labai apribotos. Roma gi turi visokių priemonių ir autoritetą. Ar kada girdėjome iš Romos plačiau ir aiškiau nuskambantį į pasaulį Lietuvos vardą? Tai patvirtina ir Alg. Vainius IV. 6 "Naujienose": ką Lietuvai yra pareiškęs J. F. Dulles, Apašt. Sostas nėra padaręs per visą savo gyvavimo laiką. Tariamasis mūsų tautai rodomas Romas ypatingas palankumas ir simpatijos yra tik mitas.

Kad Roma mums negali padėti, tai neteisybė. Užtektų tik atsikreipti į pasaulio sąžinę, viešai suminint, kad ir Pabaltijo kraštus, jei jau iš "didelės mums užuojautos" atskirai nenorima minėti Lietuvos. Nuo mūsų krašto paglemžimo po sovietų piautuvu ir kūju tokių progų neviena buvo ir dar vis būna. Kai Roma sako, išgirsta visi, ne tik katalikiškos tautos. O jei nesako, kaip nors politikuoja — tai čia kitas dalykas.

Bet koks Romai priekaištavimas esąs bažnyčios priešų ir bedievių, yra ne kas kitas, kaip sena dūdelė. Be reikalo čia kun. J. Vaisnora tai mini. Jau ne pirmas kartas iš Romos esame pavaišinami tokiais "patie-

J. ŠNARYS

kalais". Dėlto nekils nei atskaly nei klaidatikystės. Bažnyčia turi galią atleisti žmonėms nuodėmes, bet ir tikintieji jau nekarta yra užmirę Romos kanceliarijos nuoskaudas Lietuvai, nors žaizdos ir palieka randus...

Jeigu šį savaimingą pasipriešinimą Romai būtų sukėlę tik kairieji arba jei netgi čia dar būtų pasimaišę ir bolševikų agentai, tai gal Dr. P. Varnaitis būtų teisus. Bet dabar, kai atsiliepė visa visuomenė, neišskirianė tikinčiųjų, neliko nieko kito daryti, kaip reiškinį, tik trupučiuką apmalšinusių, pripažinti geru — ne tik tinkamu, bet ir reikalingu. Esą, jei visuomenė nebūtų protestavusi, būtų galėję dar blogiau atsitikti (klauskite tik!). Atseit, iš to "iš malonės laikomo simbio" jau ne "gerant" nebūtų likę. Tai reiškia, kad nepasitikėjimas Roma vis vis dėlto pagrįstas.

Dabar, kai ši byla jau gerokai nutolo ir triukšmas aptyles, o Romoje jau neliko nė "kaip Vašingtone" ir nė kaip kitaip, o tik vienas Girdvainis, tai ir tie, kurie visai stipriai "globojančios ir mylinčios Romos" prestižą gelbėti, kurie protestuojančius vadino karš-

tuoliais ir išsišokėliais, dabar ir patys pasirodė dar žaliūksniai esą. Ne kažin kaip, turbūt, jaučiasi ir tie organizacijų vadai, kurie vieningu visuomenės sukrutimu tikėjosi išgelbėti atstovybės likučius ir kurie šiomis visų pastangomis džiaugėsi, kaip "gražiausiu tremties epizodu".

Bet Roma į tai neatsižvelgė ir savo nusistatymo ar kam nors (kard. Vyšinskui?) įsipareigojimo neatsisakė — įvykdė, ką buvo užsibrėžusi. Žinoma, Vatikanas to neskelbė ir neskelbs, o mūsų tautiečiai Romos advokatų vaidmenį išmintingai tylės... Tačiau iš šios karčios patirties visuomenė šio to pasimokė: išklausė platų tarptautinės teisės ir diplomatinio kodekso kursą, o veiksniai ir visuomenės vadovai dar kartą turėjo progos įsitikinti savo naivumu, kuris betgi yra ne šių dienų kilmės, bet atsineštinis iš namų.

Roma, būdama absoliutaus valdymo vykdytoja, jokio visuomenės balso nepaiso, jokie demokratinio krašto papročiai ("rašyk kongresmanui") čia netinka. Todėl jaučiamas dabar turi jaustis tie, kurie vaizdavoši šit kokią galimybę: ne Girdvainis daro žygius, bet pats Vatikano valstybės sekretorius, pasiųskietės mūsų pasiuntinį, draugiškai tariasi: "Mes numatom daryti taip ir taip. Gal tuomi šiek tiek palengvinsim Bažnyčiai Lietuvoje. O jūsų padėties išsivijoj, tikimės, nepabloginsim. Taipgi mums rūpi jokių būdu nepakenkti atsilieksimai Neprikli. Lietuvai. Jūs suprانت, koks sunkus mūsų uždavinys". — Esant nuosirdiems santykiams, toks diplom. pokalbis, rodos, būtų visai natūralus.

Kad esam tikrai "naivūs", tai tikra teisybė. Betgi tokie mūsų lūkesčiai kyla iš tikėjimo žmoniškumu, jie yra mūsų katalikiško auklėjimo padariniai.

Naivūs buvome, kai manėme, kad sovietai "respektuos" Lietuvos suverenumą net tada, kai krašto viduje jau buvo Raud. Armijos igulos. Naivūs buvom, kai laukėm, kad vakariečiai mus užsistos ir bolševikų

Naujosios Zelandijos lietuviai, vysk. Brizgiui lankantis Pacifike, arkivyskupui James Liston, jo rezidencijoje, įteikė Lietuvos vaizdų albumą. Iš kairės: M. Pinkienė, A. Procutienė, O. Niperaitė, A. Mitkevičienė, D. Pečiulaitytė, arkivysk. James Liston, vysk. Brizgys, Naujosios Zelandijos Liet. Bendruomenės pirm. Č. Liutikas, B. Grigaliūnienė. Prieky: E. Mitkevičiūtė ir B. Pinkutė.

neleis į mūsų kraštą, kai, karui baigiantis, jų armija slinko prie Lietuvos sienų; arba kad, žygiuojant per mūsų žemę bolševikų kariuomenei, jos priešaky Amerikos Raud. Kryžiaus sunkvežimiai dalins medikamentus ir maistą. Naivūs buvome, save ramindami, kad Klaipėdą mums į pagalbą išsikels vakariečių kariuomenės daliniai. Naivūs užkasę savo geresnius daiktus, kiti net savo vaikus palikę (buvo ir tokių!), tikėjosi po trijų savaičių sugrįžti iš Rytprūsių. Naivūs buvome tardami, kad amerikiečiai, užmetę po atominę bombą ant Hirošimos ir Nagasaki, trečiąją turį paruošę Maskvai, kuriai nuolat grasins, ir Stalinas nedrįs sauvaliauti. Naivūs buvome, svaichiodami, kad, kaip arabai iš Palestinos, vokiečiai bus iškraustyti iš Reino krašto, kad pabėgėliai galėtų ten įsikurti "kompaktine mase".

Naivūs esame ir dabar manydami, kad visokiuose pobūviuose turime sau prisijaukinę patikimų draugų tarp svetimtaučių, o tuo tarpu tarptautinėje viešumoje (Jungtinėse Tautose) žodį apie Lietuvą išdrįso ištarti tik garbingas (Dieve, duok

jam sveikatą!) Kubos atstovas, nes "mažas". Ir daugybę kitų naivybių, ilgiausią jų vartinę, būtų galima dar priskaičiuoti — didesnių ir mažesnių mūsų politikavimo naivybių. Taigi dabar, po skaudžių pamokų, rodos, laikas atsikvošėti.

Bet yra sritis, kur esame realistai — ne naivėliais ir romantikais, o kraštutiniais realistais. O ta sritis — tai mūsų tautiškumas. Čia, kai tik žymesnius mūsų veikėjus ir organizacijų vadovus pakalbinsi mūsų tautinio išlikimo klausimu, tai tuoj pradės skaičiuoti: "Esame tik lašas jūroje. Daugelis tautybių prieš mus bandė atsilaikyti, bet neatsispyrė. Čia, matot, aukštas standartas, nuolatinė ekonominė pažanga, dinaminis gyvenimo būdas" — ir t.t. t.t.

Atėjo pats laikas sukeisti vietomis šiuos du atvejus, būtent: **politinėje srityje turime būti kiečiausi realistai, o tautiniu atžvilgiu — vaizgantiski romantikai!**

ATITAIŠYMAS

Pirmoje šio straipsnio dalyje (Dirvos 35 nr.) buvo praleistos kelios eilutės, ir tas praleidimas iškreipė straipsnio mintį. Kalbama pastraipa turėjo būti tokia: "Roma visų pirma — dvasinis centras, o tik pas-

kui tradicijos ir kanceliarija. Kita vertus, ar yra toks tautinis kontrolierius, kuris žengia iš vieno krašto užsienio reikalus tvarkančios įstaigos į kitą ir tikrina, kas turi šviežius kredencius ir kas jų neturi?"

HARTFORD

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBUI 49 METAI

Gegužės 2 d. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas savo gražioje patalpoje atšventė metinę ir drauge 49 m. veikimo šventę.

Šventės proga buvo suroštas didžiulis banketas, kuriame dalyvavo apie trys šimtai žmonių.

Svečių tarpe buvo matyti kun. Banesevičius, adv. Mažiotas ir kiti. Banketo dalyviai, jaunų šeiminkų buvo pavaišinti skaniais valgiais, putuojančiu alumi ir kava.

Padėką priklauso klubo pirmininkui ir šeiminkui p. Ambrazui, ponioms bei jaunoms panelėms šeiminkėms, kurios taip gražiai sugebėjo dalyvius vaišinti.

Banketas praėjo gražioje nuotaikoje, ir dalyviai skirstėsi, galvodami apie ateinančiais metais įvykstantį klubo aukštinį jubiliejų. **D**

Kai du generolai susitinka... Gen. Jonas Černius (stovi prie durų) ir gen. K. Tallat-Kelpša (prieky antras iš kairės) turėjo daug ko vienas kitam pasipasakoti, kas ir kitiems svečiams buvo įdomu.

STAIGMENA

STEPAS ZOBARSKAS

2

— Verutė tebėra tokia pat gera mergaitė, kaip ir anksčiau. Mėkiet nepasikeitęs.

— Kur jau čia būsiu nepasikeitęs. Pasenau. Dar metai kiti — ir atrodysiu kaip tikra ragana.

— Tai jau ne! Esi tokia pat įdomi ir graži, kaip Kauno laikais. Nemanyk, kad aš užmiršau, kaip tada atrodei.

— Nepataisomas! — nusijuokė Veronika. — Turbūt, ir mirdamas bersi komplimentus.

— Sakyk, ką nori, o Kaune buvai tikra gražuolė. Kai pirmą kartą tave pamačiau, nežinojau nei ką daryti, nei ką sakyti, nors imk ir uždainuok bijūnėlį.

Abudu nusijuokė. Paskui Veronika atsistojo.

— Atsiprašysiu minutėlei ir eisiu kavos užkaisti.

Pro atviras virtuvės duris Veronika matė, kaip Povilas atsistojo, sutrynė cigaretę į peleninę, paskui užsidegė kitą ir ėmė žvalgytis po paveikslus ant sienų: vază su gėlėmis — Kiaulėno jaunų dienų tapybą; degantį mišką, pievas ir dangų — Galdiko "Rudenį"; Jonyno medžio raizginį iš "Donelaičio Metų" ir Petravičiaus — "Triptiką". Virš staliuko kabojo Čiurlionio reprodukcija — "Jūrų sonata". Greitomis perbėgusios lietuvių dailininkų paveikslus, jo akys ilgiau sustojo ties vedybine Veronikos fotografija. Ten ji stovėjo liekna ir balta šalia išsitempusio karininko, kurio kalavijas buvo nukaręs iki pačių grindų.

— Žinai, kad tu dabar atrodai dar gražesnė, negu tada, kai buvai nuotaka. Kažkaip moteriškesnė, patrauklesnė.

"Kažin, ar aš tikrai jam dar patinku, ar jis tik taip šneka", pagalvojo Veronika, ruošdama lėkštes ir šakutes su peiliais. Ji prisiminė sekmadienį, kada buvo Nemunu išplaukę į Kulautuvą. Palikę valtį pakrantėje, iš ryto garsiai juokėsi. Paskui, laikydamiesi už rankų, žingsniavo takeliu į pušyną. Susirado tenai nedidelę aikštelę, sėdėjo, kalbėjosi. Apie vidurdienį, kai pasidarė labai karšta, atsigulė aukštiekliai ir žiūrėjo į linksma, pavasariškai giedrą, dainuojantį dangų. Tik kada-nekada atsidusdamos, tylėjo aukštos eglės ir išnašios pušys. Vienu metu Povilo balsas nutrūko, veidas išbalė. Jis pradėjo sunkiai alsuoti. Staiga jis nutvėrė ją abiem rankom už pečių ir ėmė kuždėti: "dabar tu būsi mano, mano vieno... Mano su kūnu, krauju ir siela..."

Jo akys degė. Keista, kad ji dabar taip viską aiškiai prisiminė, ir net pajuto karštį, kuris tąkart svilno į jos skruostus. Pirmą kartą gyvenime Povilas jai pasirodė svetimas, nematytas, net ne žmogus, o kažkas, kas griauina ir šluoja kaip audra. Apimta baimės, ji sutelkė visas jėgas, išsiveržė iš jo glėbio ir pasileido bėgti į Nemuno pusę. Kažkas buvo pastūmęs jų valtį toliau nuo kranto, ir dabar ji plūduriavo kone pačiame upės viduryje. Daug nesivyrudama, Veronika matėsi į garlaivį, kuris ruošėsi grįžti į Kauną. Jau stovėdamas ant blykties, ji matė Povilą, pasilikusį ant karnelio, mosuojantį abiem rankom, šaukiantį ją vardu. Bet ten ji nebegrįžo. Ir daugiau su juo nebesusitikė. Tą patį rudenį Povilas išvažiavo į Dotnuvą agronomijos studijuoti, o ji susižiedavo su brolio draugu, jaunu leitenantu Pranu Varašium ir po Trijų Karalių ištekojo.

Tylėdami išgėrė pirmąjį stikluoką. Išgėręs antrąjį, Povilas pasakė:

— Esu šitame bute pirmą kartą. Kaip žinai, mūsų tautiniai papročiai reikalauja tokiais atvejais pabučiuot arba pečių, arba šeiminkę.

— Kadangi pasirinkimas toks mažas, bučiuok pečių, — nusijuokė Veronika, vėl pripildydama stikluoką.

— Kaip šeiminkė sako, taip aš ir padarysiu.

Svečias atsistojo ir žengė kelis žingsnius į virtuvės pusę, paskui staiga metėsi atgal, nutvėrė Veroniką abiem rankom už pečių ir pabučiavo tiesiai į lūpas.

— Ponas Povilai!

Veronika pridengė abiem rankom veidą ir nuskubėjo į virtuvę. Svečias pasijuto suglumęs. Kambary pasidarė nejauku.

Keletą sekundžių ji stovėjo lyg sustingusi, apimta keisto noro ir juoktis ir verkti. Viskas ėmė rodytis nerealų: ir peiliai, ir lėkštes, ir degantis gasas, ir vėjo supami baltiniai ant virvės, pakabinti lauke ties langu, viskas atrodė kaip kažkoks neryškus, beprasmis mirazas.

Povilas atsekė paskui ją, paėmė už rankos ir pridėjo jos delną prie savo skruosto.

— Ar tai jau šalintis pradėsi? Negeras buvau?

— Žinoma, kad negeras, — sukuždėjo Veronika.

— Neturėtum smerkti manęs už tai, kad pasidaviau mažytei pagundai. Žinau, mus visus tebevaržo Senojo ir Naujojo Įstatymo grėsmė. Kūdikystėje įpratome visko bijoti: ir drąsesnio žodžio, ir laisvesnės minties, ir net meilės. Tikrai karas ir visa kita velniava padėjo tą baimę sumažinti. O man atrodė, kad visos tos mūsų pagundėlės, palyginus su niekšybėmis, kurių dabar pilnas pasaulis, tėra rasos lašelis pievoje. Patekės saulė — ir išgaruos viskas. Argi ne taip?

— Nežinau, — atsakė Veronika. — Neturiu laiko gyvenimui analizuoti.

— Laikas, laikas, — pakartojo Povilas, paimdamas ją už alkūnės ir vesdamas atgal į saloną. Dabar jis pripildė abiejų stikluokus.

— Išgerkim, Verut, už laimingąsias Kauno dienas.

Veronika siurbterėjo gurkšnelį ir vėl padėjo stikluoką. Povilas išgėrė iki dugno.

— Neturėtum pykt, jei pasakysiu, kad tik dėl tavęs likau viengungis. Penkiolika metų laukiau šitos valandos, kad vėl galėčiau pasakyti, kokia man esi brangi, kokia nepakeičiamai žavi ir miela!

(Bus daugiau)

Kai kuriais ALT klausimais (1)

Ir puolant ir bendradarbiaujant su komunistais

Prašau DIRVOS skaitytojų atleisti, kad gal kiek pervėlai reaguoju į keletą visai įdomių ir svarbių visuomeninių klausimų. Mat, praėjusios žiemės metu teko važinėti iš vieno pasaulio galo į kitą — nuo Karijų ir Panamos zonos ligi Havajų salų... Tų kelionių metu lietuviškoji spauda pasiekdavo pavėluotai ar nepilnai. Bet pamažu rinkausi iškarpas, ir šiandien jau galiu rašyti.

Man gal bus dovanota už pavėlavimą ypač dėl to, kad tam tikri mūsų lietuviški visuomeniški klausimai nesensta nédienomis, né mėnesiais, net ir metais. Jie vis tokie patys, né taisosi, né labai blogėja. Ir tai suprantama, nes jie judinami veikėjų, kurie yra pastovūs maždaug nuo 1905 metų. Ir būtų stebuklas, kad ta nusistovėjusi dvasia imtų ir staiga pasikeistų. Tad ir mums nėra ko labai skubėti. Priešingai, dalykai aiškiau atrodo, kai leidi jiems kiek susigulėti.

"Separatinė veikla"

Sausio mėnesio pabaigoje, kai Chicagoje įvyko AL Tarybos vyk. komiteto posėdis, man teko patirti, kad ALT vicepirmininkas inž. E. Bartkus buvo padaręs kai kurių pastabų, kurios, reikia spėti, nevisai patiko ALT vyriausiam sekretoriui (mat, yra dar ir kitas Tarybos sekretorius, ne vyriausias, kuris irgi sėdi prie pat Naujienų, tik jis samdomas ir algą gauna iš Tarybos izdo, ne iš Naujienų administracijos...)

Po tų nesupratimų jaučiau, kad vyr. ALT sekretorius P. Grigaitis pradės puliti Tarybos vicepirmininką E. Bartkų ir tautininkus. Žinoma, ne tuos tautininkus, apie kuriuos buvo drauge vasario 23 d. numeryje užsiminęs K. Mockus, t. y. apie Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, nes tie tautininkai kartais nebežino, kas jų vadovybėje darosi. Jų vadovas Vaidyla per

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

savo Sandaros laikraštį atsisakė net nuo tų tautininkų, kurie sandariečius atstovavo BALF paskutiniame seime...

Vyr. Tarybos sekretorius vasario 3 d. Naujienų numeryje paskelbė vedamąjį "Separatinė veikla". O kas gi ta "separatinė veikla"? Ir ALT vyr. sekretoriaus dienraštis paaiškina: "Keturių tautininkų partijų komitetas paskelbė spaudoje atsisaukimą, kad Lietuvos Nepriklausomybės minėjimuose būtų dedamos ir renkamos aukos ne Amerikos Lietuvių Tarybai, o tautininkų "Talkai"...

Naujienų P. Grigaitis nuolat mėgsta kitus mokytį tikslumo ir protestuoja prieš minčių iškraipymus. Tad nustebau, kad pats mokytojas greit užmiršta savo pamokas ir tuoj to skelbia prasimanymus. Kam reikia, žino, kad yra ne kokia "tautininkų Talka", o Lietuvos Nepriklausomybės Talka, ir kad ją sudaro ne "keturios tautininkų partijos", o tam tikros keturios organizacijos, iš kurių dvi niekad nebuvo ir nėra kokios nors "partijos". O svarbiausia, kad Nepriklausomybės Talkos atsisaukime niekur né žodžio nesakoma, kad nereikia aukoti Amerikos Lietuvių Tarybai. Tokia "mintį" pats P. Grigaitis prasimanė.

Toliau jis rašo, kad ALT suvažiavime vienbalsiai buvo priimtas nutarimas, "kad visos aukos, surinktos Vasario 16 proga, būtų siunčiamos Amerikos Lietuvių Tarybai". Kitaip sakant, tik vienas ALT teturi teisę tas aukas gauti...

Teisybė, buvo vienbalsis nutarimas, kad ALT skyriuose surenkamos aukos būtų siunčiamos ALT izdui. Deja, jeigu Lietuvos laisvinimo reikalams per Vasario 16 ar kitomis progomis renka aukas ir kitos organizacijos, ne ALT skyriai, tai

mes niekas jų nepriversime, kad ir jos savo lėšas Altui, o per jį Vlikui, atiduotų. Né ALT, né Vlikas tam tikslui neturi ir negali turėti jokio aukų rinkimo monopolio. Jei jie nori, kad aukos suėitų į vieną centrą, tai pirmiausia turėtų tarpusavyje susitarti, kad tos visos organizacijos vieningai bendradarbiauja ir lėšomis dalinasi. Jei jos susitarti negali, tai nerimta kaltinti "separatine veikla".

Jei Liet. Nepriklausomybės Talkos veikla ALT sekretoriui atrodo "separatinė", tai lygiu pagrindu Talkai gali atrodyti P. Grigaičio veikla ne mažiau separatinė.

P. Grigaitis užmiršta paminti ir kitą ALT nutarimą, kad surinktos lėšos būtų skirstomos visiems pagal realų ir Lietuvai naudingą darbą. Tas nutarimas ligšiol neįvykdytas. Ir kiek girdėjau, Lietuvos Nepriklausomybės Talką sudarančios grupės nemano, kad jos turėtų rinkti aukas ALTui ir vėliau jas atiduoti Vlikui.

Istorija ir seni "frontai"

Vasario 9 d. numeryje ALT vyr. sekretoriaus redaguojamas dienraštis susidomėjo savo praeitimi ir straipsnyje "Is Naujienų istorijos" rašė: "Pirma komunistai, vėliau tautininkai stengėsi per teismą Naujienoms pakenkti"...

Užaugęs ir ilgai gyvenęs Chicagoje, gana gerai tas istorijas prisimenu. Tik viskam išpasakoti reikėtų ne laikraščio, bet storos knygos puslapių.

Ponas Jamontas, kurio pinigais Naujienos pradėjo šios žemės kelionę, nebuvo komunistas. Jomarkai prasidėjo tada, kai kurie dabartiniai Naujienų ponai panorėjo iš jo atimti akcijas.

Su komunistais Naujienų santykiai buvo ir šioke ir tokie. Su jais Naujienos tai kovojo, tai bendradarbiavo, žiūrint, kokius kada tikslus laikė svarbiausiais. Šiandien P. Grigaitis, kaip išrodo, labai susirūpinęs Lietuvos išlaisvinimo reikalais ir suprantą, kad eidamas su komunistais Amerikoje toli nenueitų ir Lietuvos laisvinimui nepasitarnautų.

Dabar jis šiuo klausimu eina su patriotine Amerikos lietuvių visuomene, taigi didelis tarybininkas. Jis suprantą, kad tai daug geresnis būdas prieiti prie plačiosios Amerikos lietuvių visuomenės, tapti vienu iš jos "vadų", dažnai iš visuomenės surinktų aukų važinėti į šalies sostinę ir ten vis ginti labai svarbius (o kartais ir mažai svarbius) mūsų tautos reikalus.

Jis žino, kad dabar Amerikos lietuvių tarpe rinkti aukas lietuviškoms ar rusišioms revoliucijoms remti būtų sunku, nepopuliaru ir nesėkminga. Jis eina dar toliau ir reikalauja, kad visos aukos eitų tik tai įstaiagai, kurios sekretorius jis esąs. Jei kas jo neklauso, o kitur aukoja, tas jau "separatistas".

O kaip neseniai P. Grigaitis buvo separatistas. Separatistas nuo patriotinės Amerikos lieuvių visuomenės ir drauge smarkus raudonųjų draugų sąjungininkas. Mes, vyresnieji, puikiai tas "istorijas" tebeatsimename, o jei kieno atmintis būtų prišipusi, ją gali atšviežinti neseniai išėjęs XVI-sis Lietuvių Enciklopedijos tomas, kur 61 psl. pasakyta mums daugeliui gerai žinoma teisybė: "Lietuvių Kongresas Demokratinėi Tvarkai Atsteigti įvy-

Sydnejaus lietuvių, Australijoje, sporto klubas Kovas. Kaifėje sportininkų vyr. vadovas Daudaras, dešinėje pirm. Jūraitis. Baltic Photo Studio nuotr.

ko 1939 m. VI. 20-21 d., Clevelande... Paskaitas skaitė: St. Michelsonas, L. Pruseika, Dr. P. Grigaitis, A. Bimba, Dr. A. Rutkauskas, ir R. Mizara. Kongresas buvo surengtas vad. "bendro fronto", sutarus socialistams, komunistams ir kt. kairiesiems kovoti prieš tautininkiškąjį Lietuvos režimą"...

Taigi, tada ir dabar žymiausi Amerikos lietuvių komunistų ir socialistų vadai drauge skaitė paskaitas, drauge siekė Nepriklausomyje Lietuvoje įvykdyti revoliuciją. Čia jis ejo drauge su komunistais: Bimba, Mizara, Pruseika, su kuriais jis yra anksčiau kovojęs ir dabar juos puola. Argi jis komunistų nepažino, argi jis tada dar nežinojo, ko komunistai siekia, kai jie eina "demokratinės tvarkos atsteigti" ir kaip jie tokią tvarką supranta?

Nejaugi P. Grigaičiui nebuvo žinoma, ko lietuvių komunistai norėjo ir kokia jų svajonė išsipildė: sunaikinti Lietuvos nepriklausomybę ir šalį prijungti prie Rusijos?

Tikra teisybė, kad Amerikos lietuvių tautininkai né P. Grigaičio, né Naujienų linijos niekad per daug nemėgo ir nerėmė. Jie nemanė, kad turėtų pasitikėti tokiu žmogumi, kuris kartais puldavo komunizma, o kai kada su jais iš vieno dėjos "demokratinei tvarkai Lietuvoje atsteigti"...

A. Vanagaičio byla su Naujienomis buvo kiek kitokio pobūdžio. Ir ne dėl to, kad čia tautininkai būtų norėję Naujienoms pakenkti, bet dėl to, kad A. Vanagaitis ieškojo, jo įsitikinimu, teisingos satisfakcijos. A. Vanagaitis bylos nelaimėjo, nieko neišlošė ir Naujienos. Viskas pasibaigė niekais, bet smarvės buvo daug. Bet kas iš tų Jamonto ir Vanagaičio bylų šiandien mūsų lietuviškam gyvenimui? Jų

VILNIEČIAI PROTESTUOJA PRIEŠ VLIKĄ?

"Pasitarimo VLIko su lenkais reikalu griežtą protestą parašė VKLS Kanados Krašto Valdyba"... Taip rašo K. Baronas, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos veikėjas Kanadoje, Tėviškes žiburių balandžio 30 d. numeryje.

K. Baronas ne vien Vliką kergia su tais pasitarimais. Jis rašo: "Tai mūsų veiksmų pasitarimai su lenkų Tautinės Vienybės Taryba". Arba: "Ar tai nėra geras įrodymas VLIKui ir kt. veiksmams, kad jų pasitarimai su lenkais, tai statymas namų iš smėlio"...

Patikrinus, sužinota, kad, išskyrus Vliką, joki kiti lietuvių organizuoti vienetai pasitarimuose su lenkais nedalyvauja.

Pasitarimus turėjusi specialiai Vliko tam sudaryta komisija, kurioje esą Vliko pirmininkas A. Trimakas, ir Vliko nariai: V. Sidzikauskas ir prof. J. Kaminskas — S. Kairys. Komisija jau esanti sutarusi bendrai su lenkais pasirašytino viešo pareiškimo projektą.

Tačiau tas projektas pastaruoju laiku esąs pasiūlytas apsvarstyti ir galbūt pasirašyti ne Vliko plenumui, o lietuvių delegacijai Pav. Eur. Tautų Seime. Šioje delegacijoje yra ne tik Vliko, bet ir LNT bei L. Fronto vadovų ir jų asmenų, nors jie ten ir nėra formalūs tų organizacijų atstovai. Čia projektas kaip tik ir užkliuvs, nes kai kurie de-

aiškinimas ir atnaujinimas nieko nepridėtų Lietuvos nepriklausomybės atkovojo reikalams. (Bus daugiau)

legacijos nariai (ypač LNT) nepritare. Tariamasis iš principo neatmetas, bet pareikalauta aiškumo. Būtent, jei kalbama apie ginčijamų klausimų sprendimą taikingsiomis priemonėmis, tai turį būti iš abiejų pusių (taigi ir iš lenkų) pasisakyta, kurie dalykai tarp lietuvių ir lenkų nebebus ginčijami... Dabartinis projektas esąs tik variantas tos "sutarties", kurią prieš 12 metų buvo Londono ne pasirašęs prel. M. Krupavičius ir V. Sidzikauskas ir nepasirašė, tik mūsų diplomatams nurodžius ir už protestavus susitarimo ydas.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga dabar gi jau yra pilnateisis Vliko narys. Tad pasitarimų komisija veikia ir jos vardu. VKL S-gos Kanados padalinio protestas prieš Vliko veiksmus drauge yra protestas ir prieš VKL S-gos centrinę vadovybę, kurios pareiga yra kontroliuoti savo atstovus Vli-ke ir žinoti, kas jos vardu tenai daroma.

DIRVAI AUKOJO

Pratęsiant prenumeratą Dirvą aukomis parėmė:

Jakulis Z., Cleveland	\$2.00
Makaitis Br., Norwood	2.00
Jarašūnas E., Clev.	5.00
Garmas A., Cleveland	2.00
Budreika J., Toronto	2.00
Mazeika V., Bethel Park	2.00
Šulaitis J., Chicago	5.00
B. P., Illinois	3.00
Stulgis P., Chicago	2.00
Jaseliūnas St., Toronto	2.00
Velyvis K., Cleveland	2.00
Šarūnas J., Canada	2.00
Ignatavičius J., Clev.	2.00
Ščiuka Adolfas, Dorchester	3.00
Krulik K., Richmond Hill	2.00
Pechulis J., Cleveland	2.00
Genaitis J., Woodhaven	2.00
Izbickas V., West Roxbury	2.00
Gudėnas J., Cleveland	2.00
Salasevičius J., Clev.	2.00
Virkutis S., Cambridge	2.00
Sagys L., Cleveland	5.00
Virpša St., Chicago	5.00
Janulaitis V., Chicago	5.00
Margevičius J., Clev.	1.00
Kazakevičius F., Pittston	1.00
Chesna A., Harrisburg	2.00
Dragašius A., Toronto	1.00
Karalius Pr., Cleveland	1.00
Šimoliūnas S., Detroit	2.00
Kregždė J., Cincinnati	2.00
Taoras J., Pittsburgh	2.00
Zaronskis K., Cleveland	2.00
Andriuskevičius J., Brooklyn	2.00
Ambraziūnas Ad., Los Angeles	1.00
Laskus O., Chicago	2.00
Kremeris O., Chicago	2.00

Ačiū visiems už atsiųstas aukas.

Vienu šūviu - du zuikiai!

TIKRAI turėsite dvigubą naudą, pasiųsdami artimiesiems siuntinius per TAZAB, Lietuvių Skyrių, 1, Ladbroke Gardens, London W. 11, nes, pirmiausiai, né kiek nekaštuos brangiau, o antra, per mus siųsdami paremsite lietuvių moksleivį, kadangi tik šis skyrius nuo kiekvieno per jį užsakymo siuntinio, nepaisant jo vertės, né kur jis būtų siunčiamas, moka pastovią auką Vasario 16 Gimnazijai.

VISIEMS, kurie mums parašys, tuoj pat pasiūnčiame iliustruotus katalogus, iš kurių įsitikinsite, kad ir kainos neaukštesnės, o prekių kokybė ypatingai geros rūšies. Pateidaujantiems pasiūnčiame didelį kiekį medžiagų pavyzdžių ir kitų prekių nuotraukas pasirinkimui.

KAI siuntinių reikalais esate susirūpinę, pirmoje eilėje parašykite šiuo adresu: TAZAB, Lithuanian Depart., 1, Ladbroke Gardens, London W. 11, England.

Jų nuotyčiai dar nesibaigė... 4

Kodėl Amerika pralaimėjo šaltąjį karą?

"Didžiausia Amerikos tragedija, sako Otto Skorzeny, kad protingi amerikiečiai neįeina į politinį aparatą..."

— Ar jūs žinote, ką von Braun atsakė, kai jo paklausė, ką amerikiečiai ras, pasiekę mėnulį? Von Braun atsakė: "Rusai!" Ir visai teisingai. Taip.

Otto Skorzeny, anot amerikiečių prokuroro, pavojingiausias Europoje žmogus, šiuo metu Madride atstovaujantis vokiečių firmas, pradėjo juoktis.

— Didžiausia Amerikos tragedija, — dėstė jis prancūzų žurnalistui Francois Brigneau, — yra ta, kad protingi amerikiečiai neįeina į politinį aparatą. Šitame aparate yra 90% neišmanėlių.

— Kodėl?

— Nes politinis gyvenimas Amerikoje yra toks, kad jis atstumia protingą žmogų. 1946 m. ši proporcija buvo kitokia. Politiniame aparate buvo 50% neišmanėlių ir 40% komunistų arba jiems simpatizuojančių. Taip. Tada įvyko sekantis dalykas. Klausykitės gerai.

I karo pabaigą, pagal anglų specialistus, mes, vokiečiai, buvome penkiolika metų pralenkę sąjungininkus vadinamuose "specialiuose ginkluose". Tad po karo visi norėjo pasigrobtį mūsų mokslininkus. Amerikiečiai juos pasiuntė į Ameriką, o rusai į Rusiją. Amerikiečiai pasiėmė keletą, o rusai daugiau. Amerikiečiai uždarė į stovyklas, kad jie nieko neveiktų, nes mokslininkai dirbo Hitleriui ir buvo įtartini. Rusai irgi vokiečių mokslininkus uždarė, bet į laboratorijas, ir privertė dirbti.

Mokslininkai rusams dirbo taip gerai, kad tie pradėjo sakyti: "Gaila, kad mes jų neturime daugiau. Kas daryti, kad gavus tuos, kuriuos amerikiečiai pasiėmė?" Rusai yra protingi. Kaip judo imtynėse, jie moka padidinti savo jėgas, išnaudodami priešo jėgą. Vardan "ginklų brolybės" jie pradėjo reikalauti, kad jiems būtų išduoti vokiečių mokslininkai, laikomi amerikiečių stovyklose, nes jie turį atsakyti už nusikaltimus, padarytus rusų teritorijoje. Ir amerikiečiai sutiko. Iki 1948 metų, kol užuodė spąstus. "Ar rusai tik nenori mus apgauti?" klausė jie savęs, staiga susirūpinę. Ir nutarė daugiau nebeįsivinioti vokiečių mokslininkų, nežiūrint koks pretekstu būtų reikalaujama. Tada rusai pakeitė taktiką. Mokslininkus pradėjo reikalauti Lenkija ir Čekoslovakija.

— Bet šį kartą amerikiečiai jau nebedavė?

— Kur tau. Dar ištisus metus. Ir žinote pasėkmes. Bet vieno nežino, kad Amerikoje likusieji 2,000 vokiečių mokslininkų matydami, kaip blogai su jais elgiamasi, vienas po kito pradėjo grįžti į Vokietiją.

— Ir von Braun?...

— Tik visai neseniai von Braun buvo leista rimtai dirbti. Ilgą laiką juo domėjosi tik vienas Walt Disney. Kiti galbūt daug tikisi iš von Braun. Jis yra geras organizatorius, bet nėra didelis išradėjas. Štai, kodėl amerikiečiai tūpčiojo vietoje su savo raketomis, bandydami tik pagerinti vokiškąsias.

— Anot jūsų, amerikiečiai pralaimėjo šaltąjį karą, nes nemokėjo išnaudoti vokiečių?...

— Tai tik viena priežastis. Bet ji ne vienintelė. Kad

Otto Skorzeny

geriau supratus, reikia grįžti prie pirmosios klaidos, kuri buvo padaryta Casablanca, kur Rooseveltas su Churchilliu pareiškė, kad tik besąlyginis Vokietijos kapituliavimas padarys galą karui. Tada mums vokiečiams, nieko kito nebūliko, kaip kovoti iki mirties. Pasėkmė: griuvėsiai, neapykanta ir t.t., kas susilpnino pokarinį bendradarbiavimą. Bet 1945 metais amerikiečiams nerūpėjo bendradarbiavimas su vokiečiais. Jie manė, kad tai nereikalinga. Amerikos ekonominis stiprumas ir didelė pažanga beveik visose pramonės srityse davė jiems visišką savim pasitikėjimo jausmą. Kai kurie jų politikai buvo rimtai įsitikinę, kad galės su rusais sugyventi. O tie, kurie netikėjo, sakė, kad Amerikos medžiaginis stiprumas sudarys geriausią apsaugą nuo bet kokio netikėtumo. Jie manė, kad rusai pasilikis industrijoje toki pat nepajėgūs, kokie buvo tarp dviejų karų.

Bet štai atėjo karo pabaiga, ir visi galėjome įsitikinti, kaip Sovietų Sąjunga sparčiu žingsniu pradėjo augti ir kilti. Vienas po kito kraštai buvo pastūmėti į jos glėbį, Azija nusidavė komunistinei spalvai. Amerika tik didino savo diplomatinę klaidą, po kiekvieno nepasisekimo sakydama: "Et! Mes turime pačius didžiausius fabrikus, stipriausią plieno pramonę ir t.t." Kol vieną dieną pastebėjo, kad rusai baigia ją prisivyti. Štai paskutiniai gamybos

skaičiai: 150 milijonų tonų geležies Amerikoje ir 80 milijonų tonų Sovietų Sąjungoje. Bet čia reikia padaryti pastabą. 60% gamybos Amerikoje skirta amerikiečių komfortui tuo tarpu Rusijoje beveik visa geležies gamyba eina pramonės įrengimams ir armijai. Kas iš tikro reiškia, kad 1959 m. Amerika ne kiek daugiau plieno gamina už Rusiją. O kas bus už dešimties metų?

Skorzeny dėstė savo mintis palengva, sakinius kapodamas žodžiais "Taip", "Tiksliai", "Supratote?" šitame žmoguje, kuris su automatu rankoje, šokdamas iš sklandytuvo, išlaisvino Mussolini, buvo dar kitas: inžinierius Otto Skorzeny, šaltakraujis, apskaičiuojęs kiekvieną žingsnį.

Tuo metu, kai jis vykdė Mussolinio pagrobimą, kaip jis pats sako, jau ruošėsi Vengrijos įvykiams.

Rugsėjo mėnesį tais lemiamaiais Vokietijai metais Skorzeny iš naujo buvo iškviestas į "Vilko apkasus". Tai buvo jau pabaiga.

— Didžiajame kambary, — pasakoja Skorzeny, — generolai vis tebežongleravo divizionais... žemėlapy, nes praktiškai žemėje šarvuotos divizijos nebeturėjo nei dešimties tankų, o pėstininkų divizijos susidėjo vos iš batalijono... Rytų frontas buvo vos per šimtą kilometrų nuo vyriausiojo štabo. Anglo-saksai jau buvo pasiekę Elzacą. Sujaudintas nepasisekimų frontuose ir liepos 20 atentato, Hitleris ištisas valandas praleisdavo prie žemėlapių. Kai jis pasikeldavo, žemėlapis būdavo išbraižytas nervingais brūkšniais, o žvilgsnis pilnas pykčio, ir jis bardavo išsitempusius karininkus, vaikščiodavo po kambarį, kaip narve uždarytas tigras, mušdavo delnu į stalą, arba nušluodavo ranka visus pieštukus nuo stalo. Kiekvienas iš jo tikėjosi susilaukti nelinksmos naujienos.

— Jodl meluoja! — rėkė Hitleris. — Keitel meluoja!

Įvykiai greitai žingsniu vystėsi Lenkijoje. Vengrijoje regentas Horthy pradėjo rodyti nusivylimo ženklų. Vokiečių žvalgyba gavo žinių, kad jis jau turėjo keletą kontaktų su ru-

OSTERVILLE MANOR, INC.

Vasarvietė, kurioje Jūs praleisite atostogas, būsite patenkinti.

Mūsų šūkis — vasarotojui duoti pilną poilsį. Ši vasarvietė naujai atremontuota, turi 60 kambarių su visais poilsio reikalingais įrengimais. Dėl smulkesnių informacijų ir kambarių užsakymo kreiptis šiuo adresu: Osterville Manor, Inc., Osterville, Mass., telef. GArden 8-6991.

Žmogus ruošiasi gyventi mėnulyje

Projektuojami lunariniai namai, susisiekimo priemonės ir namų reikmenys pirmajam "mėnulio žmogui".

Žmogus dar neužvaldė mėnulio, tačiau jau smulkmeniškai planuoja, kaip jame gyvens. Ten turės būti sukurta dirbtinė aplinka, kad žemės gyventojas galėtų išsilaikyti.

Pirmoji keleivinė raketa, pasiekusi mėnulį, reikš pirmąjį jo kolonizacijos žingsnį. Profesorius N. A. Vavarov, vienas iš vadovaujančių sovietinių astronautų, neseniai pareiškė, kad rusai norį deguonies neturinčiame mėnulyje statyti reguliarius miestus, apgaubtus milžiniškais dirbtinės medžiagos skliautais su dirbtine atmosfera viduje. Oro slėgimas ten būsias trečdaliu mažesnis, negu jūros paviršiuje, bet už tai dirbtinė atmosfera turėsianti daugiau deguonies.

Dideli hidroponiški daržai maitinsią mėnulio gyventojus. Naujai įrengtame "Astrobotanikos institute" Alma Atoje rusai jau studijuoja augalų klestėjimą mėnulio sąlygomis.

Žinoma, ekspedicijai į mėnulį bus paimta "žemiškų maisto produktų" — sušaldytų ir radioaktyviais spinduliais priešitintų kad jie išsilaikytų neribotai ilgą laiką. Brookhaveno atominėje laboratorijoje prie New Yorko svečiams demonstruojama bulvė, kuri atrodo vos tik iš žemės iškasta, o iš tikro yra 5 metų senumo.

Ypač daug žada taip vadinamasis "šalčio džiovinimas", kur sušaldyti maisto produktai, švitinami rada-

sais. Vengrija Vokietijai buvo naftos ir javų paskutiniai ištekliai.

— Skorzeny, — pasakė Hitleris. — Reikia visa tai sukludyti. Reikia likviduoti Horthy. Pasirūpinkit tuo.

Ir jis pasirašė įsakymą, kuriame buvo sakoma:

"Majorui Skorzeniu pavadama slapta misija, turinti didžiausios svarbos. Aš reikalauju visų karinių ir civilinių tarnybų remti majorą Skorzenį visomis priemonėmis ir patenkinti jo reikalavimus. Adolf Hitler".

Kitame numery: Sąjungininkai galėjo karą laimėti dešimčia mėnesių anksčiau!

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRespect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:

Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

ru, netenka 90 nuoš. svorio, kas palengvintų išspresiti pergabenimo raketa problemą. Kad jie vėl galėtų būti valgomi, tereikia juos pusę valandos palaikyti drungname vandenyje.

Pagal dabartinius amerikiečių planus, pirmieji mėnulio tyrinėtojai turės pirmąsias valandas ar net dienas mėnulyje gyventi pačioje raketoje ir tik vėliau šalia jos įsirengti stovyklavietes. Tam reikalui bus panaudojami išpučiami guminiai gaubtai su oro slėgiu 400 gr. į kv. cm. Juos išpūtus (dujos greičiausiai bus nusigabentos iš žemės), paviršius bus apipurkštas kietinančia medžiaga, kad apsisaugojus nuo meteoritų sužalojimų.

Tik vėliau, jau sekančios ekspedicijos pastatys pastovų mėnulio namą, kur mėnulio gyventojai galės vaikščioti be varginančių erdvės kostiumų. Neseniai amerikinė Wonder-Building Corporation tokio namo modelį demonstravo publikai. Jis buvęs statytas įmanomai sunkiausiomis aplinkybėmis, kurių reikią tikėtis mėnulyje.

Kadangi nežinoma, ar dulkių sluoksnis mėnulio paviršiuje esąs tik kelių centimetrų, o gal net, kaip kurie mokslininkai spėja, kelių šimtų metrų storio, mėnulio namas yra taip suprojektuotas, kad jis "plaukia" dulkių paviršiumi.

Pats namas yra 40 m. pločio ir 22 m. aukščio. Jo ilgis, įskaitant oro šliuzus, pro kuriuos tegalima įeiti ir išeiti iš namo, su stebėjimo bokštu siekia 170 m. Visos sienos pagamintos iš aluminijaus lydinio, kuris yra stiprus ir nesunkus ir kurio paviršius, atmušdamas intensyviuos saulės spindulius, palengvins vėsinimo problemą.

Mėnulio name yra patalpos miegoti, laboratorija, observatorija ir kontrolinis bokštas lėktuvų susisiekiui tarp žemės ir mėnulio bei pačiame mėnulyje. Mėnulio namas turės savo jėgainę su prijungtais šildymo ir vėsinimo įrengimais, aparatūrą deguoniui gaminti, temperatūros kraštutiniams išlyginti ir atmatoms sunaikinti.

Geriamasis vanduo turės būti gaunamas iš mėnulio gyventojų natūralių sekretų ir kambariuose esamos drėgmės. Kai kuriose JAV laboratorijose toki bandymai buvo gana sėkmingi. Žinoma, gyventojų sunaudoto vandens visu 100 nuošimčių atgauti neįmanoma, ir tą trūkumą tikimasi įvairių druskų ir chemikalų pagalba papildyti pačiame mėnulyje. Druska tada bus naudojama didelėms dumblažolių plantacijoms tręšti.

Tos dumblažolės — viena iš svarbiausių Randolph Air Base tyrinėjimų objektų — įgalinsiančios žmogų ilgiau išsilaikyti deguonies neturinčiame mėnulyje. Nes jos kvėpuoja žmogaus ir gyvulio iškvėptu anglirūgščiu, jį pakeisdamos į deguonį.

Žinoma, žmogų deguonimi aprūpinti galėtų ir kiti augalai, tačiau jie persunkūs transportui į mėnulį. 300,000 dumblažolių, išskleistų šalia viena kitos, užima tik metro ilgio liniją.

Randolph Air Base laboratorijoje sėkmingai bandomi toki deguonies gamybos su d u m b l a ž o l e m i s įrengimai. Keturių pelės yra uždarytos aklinoje dėžėje ir jų iškvėptas anglirūgštis nukreipiamas į tanką su dumblažolėmis, o pastarųjų pa-

gamintas deguonis pompuojamas į pelių dėžę. Įrengimas jau ištisas savaitės veikia be klaidų.

Ligšiol "mėnulio augalais" buvo numatytos taip vadinamos Chlorella dumblažolės, tačiau neseniai Marylando universiteto Dr. C. Sorokin atrado Yellowstone parke naują dumblažolių rūšį, kuri per 24 valandas padaugėja 1000 kartų. Šios rūšies dumblažolių tereiktų tik 2.5 kg., kad padengus mėnulio žmogaus pareikalamą.

Dumblažolių plantacijų šildymui ir švitinimui srovę teiks mėnulio jėgainės.

Ir čia tyrimai toli pažengę. Dr. P. Castruccio iš Westinghouse firmos suprojektavo taip vadinamą elektronų farmą — vielos audinį, sujungtą su dirbtinės medžiagos klotu. Kai saulės spindulys paliečia plastinę medžiagą, ši iš chemiškai paruošto paviršiaus išspinduliuoja elektronus, kuriuos sugauna vielos audinys, ir atsiranda įtampa.

Žinoma, dar nevisos gyvenimo mėnulyje problemos išspręstos. Tačiau nėra jokia paslaptis, kad daugelyje firmų projektuojami lunariniai namai, susisiekimo priemonės, net namų apyvokos reikmenys būsimajam "mėnulio žmogui." Kai bus baigta pirmoji raketa kroviniams pergabenti į mėnulį, ir mūsų produktai bus baigti, sakoma. Kada tai atsitiks, tuo tarpu nežinoma. Ir, ar iki to laiko, kai jau bus išspręstos techninės skridimo į mėnulį problemos, spės paaiškėti ir su kelione susiję medicininiai klausimai, tuo tarpu dar taip pat neaišku.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Be žodžių.

AKADEMINIS GYVENIMAS

L.S.T. KORP! NEO LITHUANIA

Redaktorius Kęstutis Gaidžiūnas. Redakcinis kolektyvas — Dalia Maurukaitė, Eglė Žemgulytė, Benito Nausėda. Visą medžiagą siųsti K. Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

Mūsų mintys, mūsų jėgos...

RITA MERKELYTĖ,
Toronto

"Mūsų mintys, mūsų jėgos Tau, tėvyne, Lietuva", — girdisi mūsų studentijoj. Ir koks jaudinantis ir įspūdingas jausmas, kada tai skamba svetimos padangės ir svetimais slėniais.

Ir kiekvienas jaunuolis, kuris šį šūkį suprato, tapo lyg viena tėviškos žemės dulkė. O kai jaunuolių skaičius didėjo, susidarė ir tėviškos žemės grumstelis. Kada tas jaunimas pradėjo tvirtiau burtis ir veikti Lietuvos labui, tas grumstelis tarytum sudrėko nauja rasa, atsirado nauja gyvybė, tarši paimta iš tėviškos žemės.

Ar mūsų lietuviškasis jaunimas, gyvendamas JAV ir Kanados aplinkoje, nestojo idealistinio nusiteikimo? Tai klausimas, kuriuo verta visiems susirūpinti.

Jaunas žmogus, kol dar nepavertęs kerėjančios aplinkos, greičiau užsidega idealų meile, daugiau ryžtasi aukotis ir veikti. Iš to jaunimo, kuris, susivokdamas tikrovėje, idealistiniai reiskiasi tautiniu veikimu, aukodamas laiką ir energiją, galima daug tikėtis.

Apsispręsti ideologijoj, susidaryti pasaulėžiūrą, nepaprastai svarbu. Ir jaunystės dienos apie tai reikia galvoti. O kai Lietuva kelsis, ar mūsų jaunimas, einas mokslus, bus pasiruošęs jai padėti? Ar ne dabar laikas ruoštis? Ar visa mūsų veikla nekrenta ant labai mažo skaičiaus pečių? Ar nėra atsikalbinėjančių ir išsisukinėjančių?

Taip, yra sunkumų, bet ir tiems sunkumams neipras-tos priežastys.

Mūsų vyresnieji, kurie mokėsi Lietuvoje, mielai prisimena gimnazijas ir studijų dienas. Jų mokslo įstaigos buvo jų visas gyvenimas. Pavyzdžiui, gimnazistė Lietuvoje savo gimnazijoj turėjo savo draugus, savo pramogas. Gimnazijoj buvo chorai ir tautinių šokių rateliai. Buvo skautai ir kitokios jaunimą įdomaujančios organizacijos. Niekam nereikėjo aiškinti, kad ji yra lietuvaitė, kad ji turi

kalbėti lietuviškai, turi didžiutis savo tauta. Ne, to tada nereikėjo, nes aplinkybės buvo visiškai kitokios, negu dabar turime.

Mes mokykloje dabar kalbam tik angliškai su sveimttaučiais draugais. Mes gimnazijoje ir universitete nerandam nieko, kas keltų mūsų tautinę dvasią. Mūsų lietuviškas gyvenimas prasideda penktadienio vakare, jei mes gyvenam arti lietuvių. Bet jei mes mokomės nuošaliau, tokį lietuvišką gyvenimą mes pajuntam tik retkarčiais. Ir tada nebėra skirtumo tarp angliškos savaitės ir lietuviško. Jie, būdami jauni ir iešką draugystės, draugauja su savo aplinkos draugais. Ir ar juos už tai galima pasmerkti?

Tik jaunuoliai, turį didelį tautinį atsparumą, gali šita savotišką segregaciją nugalėti, bet silpnėsi pasiduoda srovei, dažnai nešančiai į nutautėjimo bedugnę.

Vienas jaunas mūsų korporantas rašo: — "Aš į lietuvių žiūrui iš dabartinio savo mokslo suolo, svetimam krašte, tarp svetimųjų, beveik tik šeštadieniais draugaujant su savaisiais ir savosios tautos reikalais besisielįjant". Šis kolega rašo ir ragina visą studijuojantį jaunimą greičiau gyvenimiškai pajudėti, bet kaip mes galim greičiau pajudėti, jeigu mes kai kur dar visai nejudam. Aišku, sunku yra, niekas šito negincija ir niekas nereikalauja iš mūsų didžiulių darbų, bet reikia tik mažo noro, kuris mus išskirtų iš tų, kurie miršta mūsų tautai.

Net ir vyresniųjų tarpe tik judrieji visuomeninė veikloj paslankūs. Imkim ir mūsų Torontą. Tie patys veidai visada matosi. Kur tik vyksta lietuviškas rengimas, minėjimas ar susirinkimas. Vis tie patys jaunuoliai reiskiasi, ir mūsų vyresnieji klausia, kur yra kiti? Juk Toronte yra tiek daug lietuviško jaunimo.

Taip, kur yra tie jaunuoliai, kurių mes niekada nematome rimtesniuose pobūviuose? Kur jie yra? Aš jums pasakysiu, kur jie yra: vieni restoranuose ir parkuose, kiti moderniško šokių susibūrimuose. Tas juos žavi, to tik jie trokšta, ten jie eina.

Tik pabandyk paprašyti juos ateiti šokti tautinius šokius, ar dalyvauti parengimuose, tai tau tuoj bus atręžta, kad tokie dalykai yra, anot jų, keturkampiški ir ne jiems, kurie yra moderniški ir priklauso dabartinei Kanados jaunimo kultūrai.

Kartais galvojame, kad šitie jaunuoliai dar yra mokyklinio amžiaus ir nesupranta ką darą, bet kaip panašius pavyzdžius matome savose studentijos eilėse, tai jau tikrai verčia pagalvoti, ar tikrai jie pamilo svetimą kraštą tuštybes?

Vienas mūsų tautietis rašo — "Tėvynės žmogui reikia, be tėviškos jam negėrai. Sykį gimei vienos šalies sūnum ar dukra, tai be jos pilnai negali gyventi. Tėvynės reikia taip, kaip dvasinio peno, arba kaip vaikui reikalinga namai. Tėvynės neišsižadėk, neišsigink ir nepamiršk, nes be jos ramybės nerasi, svečiose šalyse laimės nesuieškos".

Jeigu mums, kurie dabar esam studentų eilėse, Lietuva dar brangi, kaip asmeninis laimės šaltinis, tai tiems, kurie ateina po mūsų, reikės dar tvirtesnių argumentų skatinti, ugdyti, ir išlaikyti jų tautinį atsparumą.

Dabartinė svetimamokykla mums nieko tautinio neduoda. Tad lieka pomobų, kurie mus išskirtų iš tų, kurie miršta mūsų tautai.

Kas pasėjo tą tautišku-mo sėklą jaunuolio širdyje, jeigu ne motutė, jo pirmoji mokytoja ir įkvėpėja. Ir kas prilaiko jį tame tiesiame kelyje, jeigu ne tvirta tėvo ranka. Kas ugdo tą sėklą, kol ji pavirsta pumpuru, paskui žiedu, jeigu ne tautinės šeimos židiny. Kas įžiebė jaunuolio širdyje meilę savajam kraštui ir įkvėpia jį ryžtis kilniems darbams, jeigu ne kibirkštis iš tėvėlių didžios meilės savai protėvių žemei.

Taip, nuo mūsų šeimų priklauso mūsų, kaip lietuvių, ateitis. Šeimoje pažįstame savąją tautą ir čia tų visų tautinių turtų pradžia. Ir kai mes iš tokios šeimos išeinam į visuomenės sūkurį, kai pakeliam jaunystės rankas kilniam darbui atlikti, kai mes susilaukiame vyresniųjų paramos, tada mūsų darbo kelias daug lengvesnis ir mielesnis.

Kaip gali nemėgti tų dainų, kurias motulė tyliais vakarais niūniuoją, kas gali būti nejautrus tam dideliui ilgesiui, kuris matosi jos akyse savajai tėviškei? Nieks negali, — ir jaunuolis, augęs ir brendęs tokioje šeimoje, turės pakankamai ištvermės pasilikti ištikimam savo mažai, bet mielai žemelei. Bus pakankamai tvirtas ginti savo krašto reikalus išeivijoje.

Teisingai poetas rašo:

Niekur neišeisi, niekur iš
[laukų tų.
Kur dangus toks melsvas,
[kaip melsvi linai.
Nors svetur ir auksu
[grįsti miestai būtų,
Be tėvynės dūmų trokši
[tu tenai.

Neo Lithuania korporacijos Detroito skyriaus narių dalis po sekmadienio pokalbio.

Mano pirmoji sueiga

DALIA SKRINSKAITĖ,
Toronto

Įsimylėjau! Į katrą? Dar nežinau, bet papasakosiu kaip atsitiko. Po ilgos ir nemiegotos nakties (mat bijojau, kad, jeigu padėsiu galvą ant pagalvės, tai plaukai neišdžiūsi), šiaip taip rytas atėjo. Nors dar nevisai šviesu buvo, bet vistiek atsikėliau. Ir kas gali tokią svarbią dieną miegoti? Juk aš eisiu į pirmąją savo sueigą!

Ilgai rengiausi ir ruošiausi, bet pagaliau atidariau namų duris ir sau tarčiau: "Dabar arba niekad". Ir įžengiau į gatvę.

Saulutė švietė, pirmieji paukšteliai, grįžę iš žiemos atostogų, čilbėjo, diena buvo puiki. Tik staiga kažkas — lyg viduj pradėjo sukstis "drugeliai", o artėjant į Lietuvių namus net keliai juokingai judėti pradėjo. Nusprendžiau, kad tos vibracijos kyla iš "Law of Universal Gravitation", kad vienas kelias buvo sužavėtas kitu. Prisiminiau, kaip ilgai laukiau dienos, kada ir aš galėsiu stoti Neo-Lithuania eilės. Net nepastebėjau, kaip atsiradau antram aukšte ir sutikau savo pirmą meilę.

Jis buvo neaukštas, akys nedidelės, bet gražios, plaukai garbanoti ir pervirti sidabrinu siūlu. Jis laikė didelę lėkštę, padengtą skumynais, meiliai nusišypsojo, pasisveikino ir dingo virtuvėje. Dar buvo anksti, tai ir aš padėjau sunėsti pyragus ant mūsų puošnaus stalo. Tik pastebėjau, kad kai ko nebuvo, bet reikia nenusiminti, gal kitą kartą padarysim "alutį".

Pamažu pradėjo rinktis ir kiti kolegos. Ir aš dar daugiau "įsikliopinau". Buvo kolega J., aukštas, lieknas vyras, ir koks jis džen-telmenas! Kaip meniškai jis kiekvieną kolegę pasveikino ir kaip vikriai nuiminėjo paltukus.

Kampelyje stovėjo dar du mūsų gerbiamieji filisteriai. Vienas gana žemas, mėlynakis ir kadaise turėjęs gražias, auksines garbanas, bet dabar... Jis buvo tikras valios žmogus, viską darė su didžiausia diplomatija.

Kitas taip pat buvo žavėtinąs! Kai nusišypsojo, tai tie trys sidabriniai plaukeliai lyg ir atsistojo ant galvos. Šis kolega buvo didelis

praktikas ir netikėjo jokiomis teorijoms.

Pagaliau kolega pirminkas paprašė visus susėsti, ir sueiga prasidėjo. Po protokolo skaitymo sekė kolegės Merkelytės paskaita ir kolegės Gailiūnaitės pašnekesys. Ne viena iš mūsų nubraukė ašarą po jų jautrių žodžių. Ir net mūsų kolegos minutę buvo susikaupę.

Sekė arbatėlė, kurios metu buvau oficialiai priimta į Korp! Neo-Lithuania, o po to didžiausios diskusijos apie suvažiavimus, minėjimus ir, žinoma, stovyklą.

Daugiausia laiko užtruko, kol nusprendėm, kodėl už stovyklą reikia mokėti šimtą dolerių. Negalėjom nuspręsti, ar importuoti "vais-tai" iš Prancūzijos ir Italijos, ar bokalai iš Vokietijos, daugiau kainuoja. Nusprendėm, kad stovykla bus nepaprastai šauni ir kad į ją nuvažiuoti reikia būti arba milijonierium, arba filisteriu... Mums, vargšėms fuksėms, greičiausia teks be stovyklos likti.

Taip ir nepastebėjau, kad sueiga pasibaigė. Ir dar dabar netikiu, kad aš jau tikrai esu Korp! Neo-Lithuania narė, kad čia myliu ne kurį nors vieną, bet visus, nes jie man vienas už kitą gražesni.

R. Merkelytė deklamuoja Maironio eilėraščius.

MŪSŲ VEIKLA

Garbės nario Maironio minėjimas

Korp! Neo-Lithuania Toronto skyrius bal. 26 d. Lietuvių Namuose iškilmingai paminėjo savo garbės narį, Lietuvos atgimimo dainių Maironį. Paskaitą, kurioje

buvo daug įsijautimo į poetą kūrybą, skaitė viešnia iš Clevelando, Korp! Filia-Lithuaniae filisterė Aldona Augustinavičienė.

Prelegentė, nagrinėdama Maironio poetinę lyriką pagal "Pavasario balsus", pabrėžė, kad jis yra nelaisvės laisvės poetas. Maironio poetinė kalboj patriotizmas yra gėrių gėris, grožių grožis, atsiliepiąs į patį Dievą. Jis ieškojo idealizmo iš esmės. Tėvynei Lietuvai, kurią jis labai mylėjo ir brangino, išpranašavo jos prisikėlimą. "O vienok Lietuva, juk atbus gi kada..."

Parašyti kūrinių, kurie patiktų ir inteligentui ir darbininkui, reikėjo didelio talento.

Po paskaitos sekė meninė programos dalis. Čia solistė A. Ščepavičienė, akomponuojant D. Ščepavičiūtę, padainavo: Mano gimtinė, Tykiai, tykiai, Sielvartas ir Oi greičiau greičiau...

Korporantė R. Merkelytė nuotaikingai padeklamavo Jūratė ir Kastytis.

Maironio vardo šešt. mokyklos auklėtinė A. Bušinskaitė vykusiai padeklamavo Vakaras ant Keturių Kantonų ežero.

Korp! Neo-Lithuania pirminkas inž. M. Meilūnas baigiamajame žodyje padėjo paskaitininkei, meninės programos dalies išpildytojoms ir bendrai visiems, prisidėjusiems prie šio gražaus minėjimo pasisekimo. Visi minėjimo dalyviai sugiedojo "Lietuva brangi, mano tėvyne".

Svečiai buvo pavaišinti kavute. Atskiruose būreliuose aptariant mūsų lietuviškus reikalus, skubiai prabėgo dar porą valandų.

P. B.

Neo - Lithuania studijų dienos

LST Korp! Neo-Lithuania Informacinio Leidinio redakcijos kolektyvas, susitaręs su Divros Korp! Neo-Lithuania skyriaus redakciniu kolektyvu, organizuoja LST Korp! Neo-Lithuania Studijų Dienas, kurios įvyks šių metų gegužės 30, 31 d.d. Detroito, Sheridon-Cadillac viešbutyje.

Šeštadienį, gegužės 30 d., studijų dienų dalyviai kviečiami būti svečiais AL Tautinės Sąjungos Seimo atidarymo iškilmėse, kurios vyks nuo 10:30 val. — 12 val.

7:30 val. v. koncertas ir susipažinimo vakarienė S. Cadillac viešbučio salėje.

Sekmadienį, gegužės 31 d., po pamaldų, nuo 10 val. — 1:30 val. paskaitos ir diskusijos ideologiniais ir organizaciniais klausimais.

Studijų dienų dalyviams tame pačiame viešbutyje bus parūpintos ir nakvynės. Už jas dalyviai turės mokėti 3.50 dol.

Tikimasi, kad į šias Korp! Neo-Lithuania studijų dienas atvyks daug dalyvių iš Toronto, Clevelando, Chicago ir kitų vietovių.

Smulkesnė programa, registracijos vieta ir kitos reikalingos informacijos bus praneštos per Korp! Neo-Lithuania valdybas ir spaudą.

LST Korp! Neo-Lithuania Informacinio Leidinio ir Korp! Neo-Lithuania Divros skyriaus redakcijų kolek-tivas.

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Aldona Augustinavičienė kalba Maironio minėjime, suruoštame Neo Lithuania korporacijos Toronto skyriaus. J. Pilipavičiaus nuotrauka.

AMERIKIEČIŲ IR LIETUVIŲ MENO POPIETĖ BOSTONE

Nekasdienis kultūrinis įvykis buvo **Bostone** gegužės 3 d. Miesto vidury, puičiose Bostono Suaugusiųjų švietimo Centro patalpose, surengta muzikos, dailės ir poezijos popietė.

Lietuvių muziką su keturiom miniatiūrom — Andante, Adagio, Andante con moto ir Allegro ma non troppo, parašytom fleitai, klarnetui ir violončelei, atstovavo komp. **Jer. Kačinskas**. Labai apgailėtina, kad komp. **Jul. Gaidelio** medinių pučiamųjų kvintetas šiai popietei nespėta parengti.

Modernios amerikiečių muzikos parodė komp. **Barth Kool** savo Opus 17-ju dviem klarnetam ir John **Bavicchi**, savo Sonato Nr. 2 violončelei ir rortepionui, Opus 25. Muzikos kūrinius atliko fleita **Elinor Preble**, klarnetais **Sherman Friedland** ir **Anthony Fulginiti** ir violončele **Mary Fraley Johnson**.

Po kelioliką tapybos darbų iškabino jauna amerikietė dail. **Alice Acker** ir žinomas mūsų dail. **Vikt. Vizgirda**. Jų darbai Bostono Suaugusiųjų švietimo Centre bus rodomi visą savaitę.

Tris savo eilėraščius, angliškai pranešdamas tik jų pavadinimus, skaitė **Stasys Santvaras**. Berods, tai labai retas įvykis, kad lietuvių dailiojo žodžio pasiklausė ir būrys amerikiečių. Amerikiečių grožinę literatūrą atstovavo poetas **John Holmes**, paskaitė dainą, bent penketą savo eilėraščių.

Popietės iniciatorius ir veiklioji siela — komp. **John Bavicchi**, naujas ir nuosirdus Bostono liet. kultūrininkų bičiulis. Popietei vadovavo paties Suaugusiųjų švietimo Centro pirmininkas **Dr. Beckley**, tardamas keletą šiltų žodžių apie parengimą reikšmę, rekomenduodamas susirinkusiems programos dalyvius ir padėkodamas jiems už gražias pastangas. Klausytojų bei žiūrovų buvo kelios dešimtys. Kiek daugiau tose patalpose ir negali tilpti. Bostono lietuvių apsilankė gal apie 20, kurių tarpe matėsi ir mūsų garbės konsulas adv. A. O. Shallna.

Čia paminėtos amerikiečių ir lietuvių meno popietės programa, kartu su A. Acker ir **Vikt. Vizgirdos** tapybinių darbų paroda, bus pakartota gegužės 14 d., 7:30 val. vak., So. Bostono viešosios bibliotekos naujose patalpose. Tikimasi, kad šį kartą apsilankys daugiau lietuvių.

ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba IV. 28 posėdy be vietos eilinių reikalų svarstė ir **ALTS** seimą liečiančius klausimus. Numatė deleguoti atstovus į seimą pagal galimybę.

Skyriaus 10 m. sukaktį nutarta rengti spalio 3 dieną.

Skyriaus garbės pirm. **Jono Kasmausko** gimtadienį (76 metų) numato šeimyniniu pobūviu paminėti gegužės 15 d., 7 v. v., savo namuose.

Šių metų namo remontas numatomas išlaikinis, kuris kaštuos apie 1000 dolerių. Nuo balandžio 1 d. tvarkymą ir priežiūrą perėmė p. P. Račkauskas, gyv. 521 E. 2nd Street, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-3971.

*

J. Kapočius ir J. Vasilauskas pirkė vasarnamį su restoranu, Osterville, Cap Cod, Mass. Newark

CHICAGO

Laukia Vanagaičio pagerbimo dienos

Suėjo 10 metų nuo kompozitoriaus Antano Vanagaičio mirties. Tos sukakties proga kai kuriose lietuvių kolonijose A. Vanagaitis buvo prisimintas, suruošiant jo pagerbimo dienas bei akademijas. Chicago lietuviai tokią dieną Vanagaičiui pagerbti turės gegužės 24, kada Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje (3:30 val. p. p.) įvyks specialus koncertas.

Tai dieną ruošiamasi jau senokai. Anksti susiorganizavo lietuvių visuomenės dr. St. Biežio, ir šio komitetas, vadovaujamas to pastangomis Chicago lietuviai turės malonią progą atnaujinti savo prisiminimus dar iš tų laikų, kada čia Amerikoje veikė Antanas Vanagaitis.

Pagal numatytą Vanagaičio pagerbimo - minėjimo programą, chigagiečiai bus supažindinti su Vanagaičio asmenybe ir jo darbais Amerikoje. Tada padarys asmenys, geriausiai velioni pažinoję ir su juo ilgus metus bendradarbiavę. Muzikinę minėjimo dalį atliks solistai **Stasys Baras**, **Monika Kripkauskienė**, **Jonas Vaznelis** ir **Alice Stephens**. Moterų Ansamblio. Akompanuos muz. A. Kučiūnas. Koncertas susidės vien tik iš Vanagaičio sukurtųjų dainų.

A. V.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Spaudos balius, rengiamas Dirvos, įvyks rugsėjo mėn. 12 d. Slovenian Auditorium.

Tam baliui rengiama specialiai spaudos balius programa. Vaišių stalai, pagal gautą specialų leidimą, pirmą kartą bus sustatyti didžiojo koncertų salėje.

Stalus iš anksto galima užsisakyti Dirvoje. Ruoškitės visi, nes bus daug malonių staigmenų.

Kun. J. Angelaitis, švenčias 25-erių metų kunigystės jubiliejų. Dirvos nuotr.

Moteryų Sąjungos 36 kuopa, talkininkaujama kitu organizacijų, gegužės 17 d., sekmadienį, rengia didelį pokylį pagerbti kleb. kun. Jucziui Angelaičiui jo 25 metų kunigystės sukakties proga.

Ryte, 10 val., bus iškilmingos mišios. Be bažnyčios choro giedos Čiurlionio ansamblio vyrų choras, vadovaujamas **Alfonso Mikulskio**. Prie vargonų Regina Brazaitytė.

Vakare, 5 val., Naujosios parapijos svetainėje bus banketas.

Programos metu dainuos **Julius Kazėnas** ir **Cecilija Valenčienė**.

Moteryų sąjungos pirmininkė — **Ona Mikelionienė** ir rengimo komisija maloniai kviečia visus dalyvauti.

Inž. J. Nasvytis skaitys idomią paskaitą apie "Metalų formavimą aeronautinių skriedinių gamyboje", gegužės 15 d., 7:30 v. Čiurlionio namuose, Lietuvių Inžinierių ir Architektų Clevelando skyriaus pobūvy.

Nauja radijo valdyba išrinkta gegužės 3 d. įvyksiamame Radijo klubo susirinkime. Išrinkti J. Stempuzis, P. Žiūrys, A. Mikulskis, N. Kersnauskaitė ir J. Kalkauskas. Į kontrolės komisiją išrinkti K. Žiedonis, L. Leknickas ir J. Staniškis.

Susirinkime buvo paskelbta praėjusių metų apyskaita. Apyvartos padaryta už \$4900.00. Kasos likutis sekantiems metams \$978.69. Stambiaus Tėvynės Garsų radijo rėmėjai iš pavienių asmenų — inž. P. Žiūrys, iš organizacijų — Vaidylos teatras, iš biznio įstaigų — Superior Savings & Loan Association.

Lietuvių Tautinio Akad. Sambūrio susirinkimas įvyks gegužės 15 d., 7 val. po piet, Čiurlionio Ansamblio name, 10908 Magnolia. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Laiškai iš Lietuvos. — Žemiau išvardinti asmenys, kuriems pašto įstaiga negalėjo įteikti laiško dėl pasikeitusių adresų, prašomi kreiptis į Dirvą:

Antanas Aleksonis, gyvenęs 1186 E. e2 St.

K. Penutis, 7037 Superior Ave.

Emilija Liaukienė, 1272 E. 72 St.

PARDUODAMI NAMAI

1267 E. 141 St., East Cleveland trijų šeimų 5x5x4. Trys atskiri gaso pečiai, 2 garažai. Didelis, gražus sklypas.

13816 Argus Ave. vienos šeimos, 4 miegamieji — vienas žemai, trys antram aukšte; gaso pečius, garažas. Žema kaina. Mažas įmokėjimas.

71 E. 207 St. jau parduotas ir tik vienos savaitės bėgyje. Savo ir Kovac Realty vardu reiškiau padėką namo savininkams ir pirkėjams už suteiktą pasitikėjimą.

19209 Kewanee Ave., iš E. 185 St. vienos šeimos. Trys miegamieji — vienas žemai ir du antram aukšte.

2 garažai. Prašo \$14,900.

Mes turime šimtus paverkslų, visų tų namų, kurie yra parduodami. Rodome tik tuos namus, kurie pasirenkami iš paverkslų.

Saukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

KOVAC REALTY
960 E. 185 St. KE 1-5030

TEISMO DIENA ARTI

Biblijos studentai pataria; suraskit sau vienintelį kelią išsigelbėjimui, ateikite prie šv. rašto, ten rasite Viešpaties patarimus ką reikia daryti; peržiūrėkite ir faktus. Šiandien pasaulis eina prie sunaikinimo.

Brangūs draugai, matote patys savo akim, šiandien ant žemės nėra teisingos valdžios, tai galima nuspręsti iš Visagalinčio Dievo žodžio, iš to mes žinome kas atsitiks pasauliui netolimoje ateityje. Kame gi galima surasti teisingą vadovą šioje suspaudimo ir sumišimo valandoje? Atsakymas yra toks: Biblijoje, kuri yra Dievo tiesos žodis, kuris duotas žmogui jį pamokyti teisybės keliu. 2 Tomo. 3: 16 e. O kur galima gauti bibliją? Pas Biblijos studentus.

Visagalis Dievas davė savo pažadėjimo žodį, kad savo Misią Kristų Jis padarys savo teisingos valdžios galva ir, kad jis valdys pasaulį teisybėje ir suteiks amžiną gyvenimą visiems paklusniems žmonėms.

Brangūs draugai, nemanykit, kad mirtino žmogaus galybė tą galės padaryti. Žmogus turi mirti, o Dievas amžinai gyvas. Ieškokite tiesos. Dievo žodžio, kad galite surasti. Nustatytas laikas jau pasibaigė. Dievo karalystė yra čia pat, ir Armageddonas yra arti. Visos religijos yra priešingos Dievo karalystei. Aš prašau visu, eikite į Viešpaties pusę ir priimkite tiesą ir savo Viešpatį Jėzų Kristų.

Skelbia:
WILLIAM SHIMKUS
1077 E. Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

SIUNČIANTIEMS
DOVANŲ SIUNTINIUS
į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus.
GLOBE PARCEL SERVICE INC.

Skelbia prekių išpardavimą. Vilnonės medž. paltams nupigintos 25%, kostiumams medž. 20%, suknetėm medž. 15%. Stiklui deimanto reztukai, plaukam mašinėlės, skustuvi, skaros, skarelės, lovom užtiesalai, tapestry 10%, odos urmo kaina. Daugelis šių prekių žemiau urmo kainos. Tik gegužės mėnesyje.

Kuriems šios prekės reikalingos prie siunčiamo siuntinio, pirmiausia užėikit ir patikrinkit kainas pas

Globe Parcel Service Inc.
1313 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

PARENGIMŲ kalendorius

Gegužės 16 d. Prudencijos Bičkienės ir Stasio Baranausko koncertas Slovėnų salėje. Rengia ALRKF jaunimo stovyklos globos komitetas Clevelande.

Gegužės 23 d. lietuvių salėje jūrų skautų vakaras. Vaidins Toronto vaidybos būrelis.

Birželio 7 d. LVS "Ratmovė" — "Karys" žurnalui paremti, gegužinė (Niaurų sodyboje).

Rugsėjo 12 d. Spaudos balius, rengiamas Dirvos, prie staliukų didžiojo Slovenian Auditorium salėje.

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO
ISTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street

Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysite — niekad nesigailėsite!

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6335 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija visus lietuvius ir jų draugus kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiajaukus, sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksitate, visi patogumai Jums.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773

REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas: motorų, staibdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.
Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

DIRVA

THE FIELD

Kas ir kur?

NEW YORKE DAINUOS

DAIVA MONGIRDAITĖ

• **J. Budriui**, Lietuvos generaliniam konsuliui, gegužės mėn. 10 d. sueina 70 metų sukaktis. Apie sukaiktuvininką artimiausiu metu Dirvos numerioje bus specialus rašinys.

• **Sukaiktuvininkui**, kuris nesveikuoja ir trims mėnesiams išvykęs atostogų, siunčiame geriausius sveikinimus, linkėdami greitos ir geros sveikatos.

• **Jau šeštus metus iš eilės jaunieji New Yorko pianistai**, besimoką Aleksio Mrozinsko studijoje, pasirodys newyorkiečiams savo metiniame koncerte, kuris įvyks gegužės 30 d., šeštadienį. Apie koncertą par. salėje. Pradžią 5 val. po piet. Skambins arti 30 mokinių, pradedančių ir jau toli pažengusių.

• **Iš Melbourne, Australijos, į JAV išvyko: J. Motiejūnas, Z. Samuolis ir p. Stanevičienė.**

• **Tautinės Sąjungos seimans** iš Newarko skyriaus vyks į Tevą ir Albiną Trečiokai.

• **Dirvos bičiulis B. Daukai**, gyvenančio Australijoje, dukters vestuvės įvyks gegužės mėn. 23 d.

• **Aukštuosiuose Ped. Lituanistikos kursuose**, kurie veikia prie Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos, lietuvių kalbos fonetiką šį semestrą dėsto prof. dr. P. Jonikas, pedagogiką ir didaktiką — prof. dr. A. Liaugminas, pasaulio lietuvių istoriją — V. Liu-

šį šeštadienį, gegužės 16 d., 6 val. vak. Apie koncertą parapijos salėje, Brooklyn, N. Y. Skautams Remti Komiteto rengiamam vakarui koncertuos kylanči dainininkė DAIVA MONGIRDAITĖ, atvykusi iš Bostono, Mass.

Pažymėtina, kad Daiva Mongirdaitė neseniai įvykusiose dainavimo varžybose Cleveland, Ohio, buvo pripažinta pirmąja vieta.

Šiame koncerte taip pat dalyvaus žymūs Lietuvos

solistas Vladas Baltrušaitis, žinomas pianistas Aleksas Mrozinskas ir aktorius Vitalis Žukauskas su visai nauja, New Yorko dar negirdėta programa.

Skautams Remti Komitetas visus kviečia atsilankyti į ruošiamą vakarą. Atsilankiusieji tikrai bus patenkinti koncerto programa. Po jos — šokiai, grojant Romo Butrimo orkestrui.

levičius, liet. liaudies lyriką — J. Masilionis, rašybos grupėje) — D. Velička. Pagrindus (bendrinės kalbos skaitas klausyti gali ir ne studentai.

• **Naujai išleistame "Annuario Pontificio"**, kuris yra orientacinio pobūdžio leidinys liečiantis Katalikų Bažnyčios organizaciją, Lietuvos Pasiuntinybė yra įrašyta šiuo būdu:

LIETUVA: Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras Dr. Stasys Girdvainis, Pasiuntinybės Reikalų Vedėjas.

Pasiuntinybės personalas į šią laidą nebuvo įrašytas. Taip pat buvo padaryta su Lenkijos Ambasados personalu. Amb. K. Papée irgi figūruoja kaip Ambasados Reikalų Vedėjas.

Šiuo metu yra daromi visi žingsniai, kad netrukus turinčiam pasirodyti Diplomatiniame sąrašo Pasiuntinybės personalas būtų įrašytas kaip ir praityje.

Tautinės Sąjungos dešimtmečio seimui besiruošiant

Įsiregistruokime banketui

Banketas bus gegužės 30 dieną. Jame bus viena trumpa kalba, vakarienė, meninė programa, šokiai.

Kas nori dalyvauti bankete, turi registruotis iš anksto raštu, telefonu arba asmeniškai šiuo adresu: NERINGA, 1906 25th St., Detroit 16, Mich. Tel. TA 6-7134. Dalyvavimas bankete \$7.50 asmeniui.

Meninėje programoje svečiai turės progos išgirsti jaunas mūsų solistes, laimėjusias Dirvos konkursą Clevelande.

Rezervuokimės nakvyne Visa dešimtmečio seimo

programa bus Sheraton-Cadillac viešbutyje. Tiems, kurie nenumato privačios prieglaudos, geriausia tame viešbutyje ir apsistoti.

Seimo dalyviams yra suartotos tokios kambarių kainos: parai: kambarys vienam asmeniui \$8.00; kambarys dviem su dviguba lova \$11.00; kambarys dviem su dviem lovomis \$13.00; kambarys keturiems studentams — po \$3.50 kiekvienam.

Kambarius reikia rezervuoti iš anksto.

Viešbučio adresas: The Sheraton-Cadillac Hotel, Detroit, Mich.

Tautinės Sąjungos seimas įvyks gegužės 30 ir 31 d. Detroit. Visi skyriai suvažiavimui jau ruošiasi. Nuotrauką vaizdas iš Sąjungos suvažiavimo Clevelande, kada balsavo prezidento nariai. Iš kairės: P. Vėbra, T. Blinstrubas ir V. Abraitis.

Dirvos nuotrauka.

Philadelphijoje susiorganizavę jaunieji tautininkai. Sėdi iš kairės: I. Banevičiūtė, N. Bakuckaitė, M. Melnikaitė, D. Starkaitė, V. Lušaitis. Stovi: Kaulinytė, V. Didelytė, K. Valius ir H. Beauvas.

P. Mitalo nuotrauka.

RUOŠIASI ĮVESTI 'GRAŽDANKĄ'

(Atkelta iš 1 psl.)

Jis pasirinko gudresnį (jo manymu) kelią — padaryti tai "mokslo" padiktuotais sumetimais ir pačių lietuvių rankomis. Ir tai ne vien parduotuvė Maskvos statybininkų Lietuvos administratorių bei uolgiųjų policininkų rankomis, o Lietuvos mokslininkų, Lietuvos Mokslo Akademijos vardu. Kurio gi, jei ne tuo tikslu "lietuviškos graždankos" projektas esąs pasiūstas Lietuvos Mokslo Akademijos žinion?

Naujos "graždankos" įvedimas Lietuvoje būtų viena iš daugelio, bet nepaskutiniųjų savo reikšmingumu, priemonių, siekiant nutautinti lietuvių, vis labiau niveliuoti Sovietinės imperijos tautinius skirtumus, o taipgi regimai atskirti lietuvių nuo vakarietiškos kultūros priklausymą rusiškai kultūrai. Jeigu iš pirmos pažūros toji priemonė ir galėtų atrodyti labiau formali, negu esminė, tai ilgai niui ji neabjotainai turėtų pasirodyti veiksminga. Jeigu dabartiniam Lietuvos okupantui pavyktų be didesnių sukrėtimų įvykdyti tai, kas nebuvo pavykę cariniams okupantams — jo laimėjimas būtų žymus ir lietuvių tautos ateičiai galėtų pasirodyti lemiamas. Tai ne greito bet ilgabangio veikimo priemonė.

Mes nežinome, ir būtų neįdomu pranašauti, o juo labiau siūlyti, kaip lietuvių tauta galėtų reaguoti, jeigu okupantas savo sumanymą įvykdytų. Viena tegalima įsitikinti tvirtinti, būtent, kad bet kurio priešinimosi tokiam patvarkymui sąlygos šiandien Lietuvoje būtų daugybei sunkesnės, negu buvusios anksčiau prieš 94 metus.

Pažymėtinas tas faktas, kad Maskva, jau kurį laiką,

Tautinės Sąjungos Philadelphijos skyriaus susirinkimo dalyviai su Rytų Apyg. pirm. J. Gudu. Iš kairės: P. Mitalas, A. Jonys, I. Macijauskienė, A. Česonis, Tvaranavičienė, J. Gudas, A. Tvaranavičius, Stovi: K. Kazlauskas, V. Macijauskas, A. Kanin, Sadinauskas, Sadinauskienė, Mockūnienė, Ulėnas, E. Mitalienė, P. Didelis, S. Mockūnas, A. Impulevičius, Lušaitis, H. Misliauskas.

P. Mitalo nuotrauka.

PHILADELPHIJOJE ĮSISTEIGĖ JAUNIEJI TAUTININKAI

Prieš kurį laiką Philadelphiaus tautininkuose kilo mintis suorganizuoti jaunimą, kuris dar nelanko universiteto arba, jau išėjęs iš mokyklos suolo ir nepritapęs prie studijuojančio jaunimo organizacijų, buvo lyg ir primirštas. Vietos tautininkai tuo nenori silpninti jau veikiančių organizacijų, bet nori, kad visas jaunimas įsijungtų į lietuvišką veiklą.

Pradžią šio jaunimo kūrimosi reikia laikyti gegužės 2 d. įvykusį ALT S-gos sky-

riaus visuotinį susirinkimą, kuriame dalyvaujant Rytų Apyg. atstovams — pirm. J. Gudui ir Ulėnui, po gražių svečių ir pirm. J. Česonio kalbų, į skyriaus jaunuosius tautininkus įstojo 9 jaunuoliai. Tai tik pradžia. Norinčių ir pasisąžėjusių įstoti yra keleriopai daugiau. Artimiausiu laiku įvyks jų steigiamasis susirinkimas su įdomia programa. Skyriaus vadovybė numato šiais metais jaunimui suruošti stovyklą, iškylų, paskaitų ir kt.

Linkėtina jauniejiems tautininkams ir skyriaus vadovybei sėkmės, siekiant užsibrėžtų tikslų.

CHICAGO

PAVASARINĖ POPIETĖ

L. S. T. Korp. Neo Lithuania Chicagoje rengia linksmą pavasarinę popietę gegužės 17 d. (sekmadienį) B. Pakšto svetainėje — 3801 W. 38 St.

Visi svečiai bus pavaišinti kavute bei lengva užkanda. Gros B. Pakšto kapela. Linksmą programą atliks jaunieji neolithuanai. Pradžią 4-tą val. po pietų.

Įėjimas — \$2.50, studentams — \$1.00. Staliukai užsakomi pas kol. J. Žvynį, telef. PR 6-1349. Visi maloniai yra kviečiami dalyvauti.

• **Gen Montgomery**, neseniai lankęsis Maskvoje, pareiškė, kad Vakarų tikslas yra taika, bet tos taikos raktas esanti jėga.

A. L. T. S-GOS GEGUŽINĖ

Gegužinės 24 d., 1 val. p. p., Tautinės S-gos skyrius Bellmaw miestelyje, J. Y. (ten, kur pernai buvo Bendruomenės piknikas) rengia didelę gegužinę, griežiant puikiam orkestrui ir veikiant bufetui. Bellmaw miestelis yra prie 42 kelio. Įvažiavimas iš 42 kelio į gegužinės vietą bus paženklintas. Visi kviečiami į gražią gamtą ir pirmąją gegužinę Philadelphiaje.

Tautinės S-gos skyriaus nariai Antanas ir Birutė Rukšiai, turėjo didelę auto katastrofą. Sunkiai sužeista Birutė ir jų 4 metų sūnus. Linkime Birutei ir sūnui greito pasveikimo.

P. M.

Gavome 324 naujus skaitytojus Dar būtinais reikia 176

Daug kas mums rašo, kad Dirva pastaraisiais metais labai toli pažengė ir pralenkė kitus lietuviškus laikraščius. Žinoma, tokius atsiliepimus malonu skaityti leidėjams ir redaktoriams, bet reikia ir rūpintis, kad dar daugiau būtų padaryta. O be naujų skaitytojų sutelkimo tai nepadarysi. Tat ateikit mums į talką, nes vieni nepajėgiam šios klūtis nugalėti.

Jeigu tik išgalit, užsakykit Dirvą savo artimiesiems kaip šventinę, vardadienio ar gimtadienio dovaną. O jei turit kaimynų, kurie dar Dirvos neskaito, bet skaityti galėtų, atsiųskit mums jų adresus. Jiems Dirvą pasiūsim susipažinti. Tegul patys įsitikina ir apsisprendžia, ar galės ateiti be Dirvos išsiversiti. 500 naujų skaitytojų vėjų vykdydami Dirvą metams duodame už \$6.00.

Siųsdami naujo ar rekomenduojamo skaitytojo adresą naudokitės šia atkarpa, ją atitinkamai užpildę:

Užsakau
Rekomenduoju Dirvą siųsti

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Už naują prenumeratorių siunčiu \$.....

(Mano adresas)

TRUMPAI

• **Ženevos konferencijos** išvakarėse Chruščiovas pareiškė Sovietijoje besilankantiems Vak. Vokietijos laikraštininkams, kad rusai galį greit nušluoti nuo žemės paviršiaus Vakarų valstybes, ir kad pirmiausiai to sunaikinimo galią pajusiančios valstybės, kurių teritorijose yra įrengtos JAV raketų bazės.

• **Graikijos ir Turkijos** premjerai baigė 3 dienų pasitarimus Ankaroje. Komunikate sakoma, kad draugiškai išspręsti visi svarstyti klausimai. Prieš trejetą mėnesių Turkija ir Graikija baigė keturis metus trukusį kiverčą dėl Kipro ateities.

• **Jordano naujasis premjeras** Hazza Majali pareiškė, kad jo valstybė nesurišanti su jokia kitu kraštu politiniais ar militariniais paktais, bet tesėsianti anksčiau pasirašytas suartis.